مبرة الآل والأصحاب

Пайгамбарыбыздын үй-бүлөсү менен Сахабалардын туугандыгы жана достугу

Куда сөөктүк байланышы жана бекем достугун бардык тарых булактары далилдейт

Даярдаган: Али Бин Хамд Аттамимий
Манбара шаарындагы изилдөө борборунун орун басары

Бишкек-2019

هاتف: ٢٢٥٦٠٢٠٣ - ٢٢٥٥٢٣٤٠ فاكس: ٢٢٥٦٠٣٤٦
ص. ب: ١٢٤٢١ الشامية الرمز البريدي ٧١٦٥٥ الكويت
E-mail: almabarrh@gmail.com
www.almabarrah.net
رقم الحساب: بيت التمويل الكويتي ٢٠١١٤٠٠٠٠٣٥٧

فهرسة مكتبة الكويت الوطنية أثناء النشر

٢٣٩,٩ التميمي ، علي بن حمد بن محمد .
الآل والصحابة : محبة وقرابة ... / علي بن حمد بن محمد التميمي. ط١.-
الكويت : مبرة الآل والأصحاب ، ٢٠٠٨
٥٤ ص ؛ ٢٤ سم . - « العلاقة الحميمة بين الآل والأصحاب ؛ ٦ »
ردمك : ٧ - ١ - ٦٧٤ - ٩٩٩٠٦ - ٩٧٨

١ . الصحابة والتابعون ٢. المهاجرون والأنصار
٣. المصاهرات بين الآل والأصحاب أ. العنوان ب. السلسلة

رقم الإيداع : ١٣٩ / ٢٠٠٨
ردمك : ٧ - ١ - ٦٧٤ - ٩٩٩٠٦ - ٩٧٨

بسم الله الرحمن الرحيم

Бул китепти сүрөтүн жана ысымдарын эч кандай өзгөртүүсүз
жана эч кандай кошумчасыз басып чыгарганга гана уруксат берилет.
Эгерде өзгөртүүлөр болсо китептин ээсинен уруксат суроо зарыл.

2019-жыл

مبرة الآل والأصحاب

هاتف: ٢٢٥٦٠٢٠٣ – ٢٢٥٥٢٣٤٠ فاكس: ٢٢٥٦٠٣٤٦

ص. ب: ١٢٤٢١ الشامية الرمز البريدي ٧١٦٥٥ الكويت

E-mail: almabarrh@gmail.com

www.almabarrah.net

رقم الحساب: بيت التمويل الكويتي ٢٠١١٤٠٠٠٠٣٥٧

МАЗМУНУ

Кириш сөз...5
Биринчи бөлүм / Аллахтын элчиси менен төрт халифтин кудалык байланыштары......6
Экинчи бөлүм / Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салам салаваттары болсун) кыздары..8
Үчүнчү бөлүм / Али менен Фатиманын баш кошуусу (Аллах алардан ыраазы болсун)..10
Төртүнчү бөлүм / Балдарына жана кыздарына жакшы көргөн аттар............................12
Бешинчи бөлүм / Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен Абу Бакрдын (Аллах андан ыраазы болсун) кудалык байланышы.......................14
Алтынчы бөлүм / Эки энем Абу Бакрдан...16
Жетинчи бөлүм / Имам Жаъфар Ас Соодык / Абу Абдулла Жаъфар Ас Соодык бин Мухаммад Аль Баакир бин Али Зайнуль Аабидин бин Хусейн бин Али бин Абу Толиб (баарынан Аллах ыраазы болсун)..18
Сегизинчи бөлүм / Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) жана Умардын (андан Аллах ыраазы болсун) кудалыгы..20
Тогузунчу бөлүм / “Мен эки халифанын баласымын”-деп Зайд бин Умар сыймыктанып айтчу экен...22
Онунчу бөлүм / УСМАН (Аллах андан ыраазы болсун)..24
Он биринчи бөлүм / Пайгамбарыбыздын үй бүлөсү менен Усмандын үй бүлөсү........26
Он экинчи бөлүм / Пайгамбарыбыздын үй бүлөсү..28
Он үчүнчү бөлүм / Зубайр Пайгамбар үйүндө..30
Он төртүнчү бөлүм / Али менен Зубайрдын кудалашуусу (Аллах алардан ыраазы болсун)...32
Он бешинчи бөлүм / Али менен Толханын үй бүлөлөрүнүн кудалашуулары (Аллах алардан ыраазы болсун)...34
Он алтынчы бөлүм / Хусейндин Сахабалар менен кудалыгы..36
Он жетинчи бөлүм / Мухаммад Ал-Баакир..38
Он сегизинчи бөлүм / Хафса бин Мухаммад Ад-Диибааж..40
Он тогузунчу бөлүм / Моомундардын энелери, Пайгамбардын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) аялдары...42
Жыйырманчы бөлүм / Бейиш убада кылынган 10 Сахаба...44
Жыйырма биринчи бөлүм / Төрт Халифанын учурундагы Ислам мамлекетинин чоноюшу...46
Жыйырма экинчи бөлүм / Пайгамбарыбыз менен ата тек жана дос болуу.................48

Кириш сөз

Бизди ислам менен шарапаттуу, ыйман менен ыззаттуу кылган, Куран менен туура жолго салган, инсандардын арасынан эң жакшы үммөт кылып тандаган Алла Таалага чексиз хамд шүгүрлөр жана Ааламга мээрим кылып жөнөтүлгөн Аллахтын элчисине жана анын үй-бүлөсүнө мактоолор болсун!

Сахабалардан, таабиъиндерден жана аларды кыяматка чейин жакшылыкка ээрчигендерге Алла ыраазы болсун!

Ак менен кара, жакшы менен жаман аралашкан убакта мусулмандардын адеп-ахлагы жоголуп, улууну кичүү сыйлабай, илимдүүнү четке кагып, илимсиздер сүйлөй баштаган заманда, кээбирлер сахабаларга сөз тийгизип аларды жана үйбүлөлөрүн акаарат кыла башташты. "Досуңду айт, сенин ким экениңди айтамын" жана "устаз кандай болсо шакиртта ошондой" дегендей, бул жолдогу адамдар улуу Пайгамбарыбызга сөз тийгизүүгө камданып жаткандай. Же болбосом биз үлгү туткан сахабаларды жамандап бизге башка үлгү туткулары бар сыяктанат. Ошол себептен биз сиздерге сахабалардын достугу, туугандыгы жана куда-сөөк мамилелери жада калса балдарын бири бири менен аташкандыктары жөнүндө кыскача айтууну чечтик.

Араптарда мурда да улуу-урматтуу жана тектүү инсандарга кудаа түшүү адат болгон. Бирок ислам дини келгенден кийин бул адатты таквалык менен чектеп бекемдеди.

Өзү жакшы көргөн жана үлгү туткан инсандын ысымы менен баласын атоо мусулмандар менен эле чектелбей дүнүйө элдеринин баарында адат болгон. Бирда адам өзү жаман көргөн же жийиркенген инсандын ысымы менен баласын атаганын көрбөйсүн.

Сахабалардын достугун жана туугандыгын тастыктаган жыйырма төрт далил жана сахабалардын өздөрү, балдары, небере чебērелерине да элүүдөн көп кудаа түшкөндүгүн алып келдик.

Окуучунун эске тутуусу жеңил болуу үчүн далилдерди сүрөт жана схемалар менен көрсөтүүнү чечтик.

Бул жердеги далилдердин баары ислам дүйнөсүндө так жана белгилүү.

Бул далилдерди ислам тарыхы, сиро китептери жана башка элдердин жазмалары тастыктайт.

Биринчи бөлүм

Аллахтын элчиси менен төрт халифтин кудалык байланыштары

Төрт халифтин Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен бекем жана тыгыз байланышта болушкан. Биринчи халифа жана исламды да биринчи кабыл кылган, чынчыл деген атка конгон Абу Бакр (Аллах андан ыраазы болсун) өзүнүн кызы, моомундардын энеси Аишаны (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчисине турмушка берген.

Аиша энебиз Пайгамбарыбыз менен биргеликте тогуз жыл чогу жашакан. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Аиша энебиздин күнү, Аиша энебиздин бутуна башын коюп жаткан абалда жан берген жана Аиша энебиздин бөлмөсүнө коюлган (Аллах андан ыраазы болсун). Аиша энебиз 57 хижрий жылы жан берген.

Ошондо Абу Бакр Аллахтын элчисинин досу жана кудасы болуп калат. Бул эле эмес Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен бул дүнүйөдө жакын жолдошу болгондой эле өлгөндөн кийинда жакын жоро-жолдошу болуп анын жанына көмүлгөн.

Умар ал-Фарук (Аллах андан ыраазы болсун) үчүнчү хижрий жылы намазкан, көп орозо кармаган, такыба Хафса кызын Аллахтын элчисине (ага Аллахтын салават саламдары болсун) турмушка берет. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) каза болгонго чейин бактылуу жашашат. Бул үммөттүн аманат көйү болуп, болуп Абу Бакр жана башка сахабалар чогултткан Куранды Хафса энебизге сактагы беришет.

Умар ал-Фарук Аллахтын элчисин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) исламды кабыл кылгандан баштап акыркы күнүнө чейин бирге болуп эч алыс кеткен эмес. Өлгөндөн кийинда Аллах насип кылып Аллахтын элчиси менен бир бөлмөгө коюлат. Бул көрүнүш, тирүү кезинде бирге жүрүп өлгөндө да бир жерге көмүлүү эң катуу жана далил, алардын достугуна.

Усман жана Али экөө жөнүндө кийинчераак айтып өтөбүз (Аллах алардан ыраазы болсун).

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) менен төрт Халифанын (Аллах алардан ыраазы болсун) кудалык байланышы

1) Пайгамбарыбыз (С.А.В.) дын Айшага үйлонушу
- Таарийху Димашк 3/92
-Ат-Тобакооту аль-кубро 8/271
-Аль-исообату 1726-бет
-Бихаару аль-анваар 22/202
-Аль-Хадааику ан-наадироту 23/88, 90
-Кашфу аль-гитоо 1/57

2) Пайгамбарыбыз (С.А.В.) дын Хафсага уйлонушу
-Ат-Тобакооту аль-кубро 8/285
-Таариху димашк 3/92
-Аль-Исообату 1665-бет
-Бихаару Аль-Анваар 22/202
-Аль-Хадаику Ан-Надирооту 23/88
Кашфу-Аль-Гитоо 1/57

3) Усмандан Рукаййага жана Умму Кульсумга уйлонушу
-Таариху димашк 3/80
-Манаакибу Аали Аби Тоолиб 1/209
-Бихаару Аль-Анваар 22/167

4) Алинин (радыйа Аллаху анху) Фатимага уйлонушу
-Таариху димашк 3/80
-Бихаару Аль-Анваар 22/167

Экинчи бөлүм

Аллахтын элчисинин
(ага Аллахтын салам салаваттары болсун) кыздары

Пайгамбарлардын улугу, адам баласынын сыймыгы болгон пайгамбарыбыз Мухаммад (ага Аллахтын салават саламдары болсну) кыздары эң эле үлгүлүү инсандардан болгон. Алардын энеси дүнүйөдөгү аялдардын саййиди болгон Хадича энебиз.

Кыздарынын чоңу Зайнаб (Аллах андан ыраазы болсун) пайгамбарлык келээрден он жыл мурда жарык дүйнөгө келген. Абдул Маннаф тукуман болгон Абу ал-Ъаас бин Робиъке турмушка чыгат. Фатима энебиз каза болгондо Али (Аллах андан ыраазы болсун) Зайнабка үйлөнөт.

Дүнөдөгү аялдардын ханышасы, пайгамбарыбыздын сүйүктүү неберелери Хасан менен Хусейндин энеси Фатима (Аллах андан ыраазы болсун). Пайгамбарлыктан бир жыл мурун төрөлгөн. Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) эң кичинеси жана сүйүктүүсү. Хижрий жыл эсеби менен 2чи жылы адилеттүү төрт халифалардын бири болгон Али (Аллах андан ыраазы болсун) турмушка чыгат. Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) каза болгондон соң алты айдан кийин 11 чи хижрий жылы кызы Фатимада жан берет.

Эки хижраттын ээси (эки жолу Аллах үчүн көчкөн. Биринчиси хабашага, экинчи жолу мединага) пайгамбарлыктан жети жыл мурун туулган. Абу Лахабтын улуунан ажырашкандай кийин төрт адилеттүү халифалардын бири Уман (Аллах андан ыраазы болсун) менен баш кошот. Усман менен (Аллах андан ыраазы болсун) Хабашага (Эфиопия) көчүп барып балалуу болушуп атын Абдулла коюшат. Анын өмүрү кыска болуп жаш кезинде каза болот. Анан мединага көчүп келишип Бадр согуш учурунда каза болот тогузунчу хижрий жылы.

Умму Күлсүм пайгамбарлыкка чейин Рукоййадан кийин төрөлөт (Аллах алардан ыраазы болсун). Мадинага хижрат кылып эжеси Рукоййа каза болгондон кийин Усманга (Аллах аалардан ыраазы болсун) турмушка чыгат. Экөө балалуу болушпайт.

Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) кыздарынын баары Фатимадан башкасы тирүү кезинде каза болушкан.

Аллахтын элчисинин төрт кызы болгонун баардык тарых булактары тастыктайт жана Куранда да “Кыздарың”-деп көптүк түрдө келет. Жалгыз түрдө сенин кызың деп келген эмес. Ошондой эле сахабалардан, аалымдардан жана сира китептеринен да төрт кызы бар деп окуп келебиз. Бул сөзгө басым жасаганыбыздын себеби кээбир дин душмандары Фатима (Аллах андан ыраазы болсун) гана Аллхтын элчисинин кызы калганы анын кыздары эмес дешет. Аятка, хадис жана башка шариат китептерине сөз тийгизигип. Алардын айткан бул сөздөрү эч нерсе менен тастыкталган эмес.

مبرة الآل والأصحاب

Аллахтын элчисинин кыздары

(ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун)

Зейнеп

(Аллах андан ыраазы болсун)

- Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) Кыздарынын улуусу
- Пайгамбарлыктан 10 жыл мурун төрөлгөн
- Абу Аас бин Робиьага (Аллах андан ыраазы болсун) турмушка чыккан
- Хижрат кылып жатканда мушриктер кол салып төөсүнөн жыгыткан
- Али аттуу баласы жаш каза болгон
- Умаама аттуу кызы Фатима (Аллах андан ыраазы болсун) каза болгондон кийин Али бин Абу Толибке Турмушка чыгат

Фатима

(Аллах андан ыраазы болсун)

- Аялдардын айымы
- Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) эң кичинекей кызы
- Пайгамбарлыктан бир жыл мурда туулган
- 2-хижрий жылы Алиге (Аллах андан ыраазы болсун) турмушка чыккан
- Бейиштеги балдардын мырзасы болго Хасан менен Хусейн жана Зейнеп Умму Кулсумду төрөгөн
- 11-хижрий жылы Рамазанда каза болгон

Эй, пайгамбар! айткын:
Жубайларыңа, кыздарыңа жана момундардын аялдарына айткын:
"үстүлөрүнө сырткы (кенен) кийимдерди жамынышсын.

Ахзаб суроосу 59-аят

Баары, ааламдагы аялдардын айымы жана момундардын энеси болгон Хадижанын кыздары

(Аллах баарынан ыраазы болсун)

Баары, ыймандуу болушкан жана хижрат кылышкан

Умму Кулсум

(Аллах андан ыраазы болсун)

- Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) үчүнчү кызы
- Пайгамбарлыктан мурда Рукаядан биринчи төрөлгөн
- Рукая каза болгондон кийин Усман бин Аффанга Турмушка чыгат (Ошон үчүн Усман эки нурдун ээси деп аталган)
- Балалуу болгон эмес
- Пайгамбарыбыз (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) тирүү кезинде 9-хижрий жылы Шаабан айылында каза болот

Рукая

(Аллах андан ыраазы болсун)

- Пайгамбарлыктан 7 жыл мурун төрөлгөн
- Күйөсү Усман бин Аффан менен хабашага хижрат кылган
- Абдулла аттуу бала көргөн
- Ал баласы 6-хижрий жылы каза болгон
- Бадр Газават учурунда Мадинада каза болгон

1) Ас-сийроту ан-набавийяту Ли-Ибни Хишаам 2/9
2) Таарийху аль-ислаам Ли-Л-Захабий 1/13
3) Таарийху Димашк Ли-Ибни А'саакир 3/125
4) Аль-бидаяту ва ан-нихаяту Ли-инни Касийр 2/294
5) Аль-Исообату Ли-Ибни хажар Таржаматан 11/81
6)Аль-истийа'абу Ли-ибн Абди-Аль-Бирри 1/17
7) Асаду аль-гообати Ли-ибни Аль-Асийир 1/10
8) Аль-Хасоолу Ли-С-Содууки 404-бет
9)Тахзийбу аль-хакаами Ли-т-Туусий 2/333
10) Шарху Усуулу аль-Каафий Ли-Л-Маазандарооний 7/144
11) Таажу аль-Мавалийд Ли-т-Тибрисий 9-бет
12) Таажу Мавалийду Аль-аиммати Ли-ибни Хошааби 7-бет
13) Манаакибу Аали Аби Боолиб ибни-Шахри Аашууби 3/90
14) Аль-масааилу ас-сарвийяти Ли-Л-Муфийд 94-бет
15) Мустадрокаату и'лму ар-рижаали Ли-н-намазий Аш-шаахируудий (Таржамату рокми) котормонун номери 9227 жана1586, 959, 18068.
16) Аль-мукниа'ту Лил-Муфайд 332-бет
17) Аль-мабсууту Ли-т-Туусий
18) Мисбааху аль-мужтахид Ли-т-Туусий80, 622-бет
19) Тазкироту аль-фунохаа'и Лил-хуллий 2/604
20) Курбу аль-иснаад Ли-л-Хумайрий аль-камий 9-бет
21) Му'жаму рижаали аль-хадийс Ли-л-Хавий 12/129 24/208 19/305 котормонун номери15626
22) Бихааару аль-анваар Ли-л-Мажлисий 42/95
23) Васаилу аш-шийа'ти ли-л-хурри аль-а'амилий 3/129
24) Аль-истибсоору ли-т-туусий 485-бет
25) Аль-Хадаику ан-наадироту Ли-л-бахроний
26) Мунтааха Ли-л-хуллий 1/446
27) Коомуус ар-рижаали Ли-т-тастарий (котормонун номери 119, 242, 8, 126)

Үчүнчү бөлүм

Али менен Фатиманын баш кошуусу (Аллах алардан ыраазы болсун)

Али менен Фатиманын (Аллах алардан ыраазы болсун) баш кошуусуна сахабалар чоң себеп болушкан.

Абу Бакр, Умар жана Саъд бин Муъаз (Аллах алардан ыраазы болсун) чоң бадр газаватынан кийин Алини Фатимага үйлөнүүгө чакырышкан.

Али кембагал болгондуктан Усман (Алллах алардан ыраазы болсун) Алинен "ал-Хатмиййа" калканын төрт жүз дирхамга сатып алган, ошентип "Махрын" (калыңын) Усман (Аллах андан ыраазы болсун) төлөгөн. Алинин калканын Усман (Аллах алардан ыраазы болсун) сатып алгандан Али Усманга: ал калкан менден сага белек деди. Ушинтип дос жана диндеги бир туугандар кичи пейилдик менен бири бирине жардам беришкен.

Бул чоң кубанычка Ансаларда кыбанышып Саъд (Аллах андан ыраазы болсун) бир кой союп жана башка Ансарларда жардамдышып тойун өткөрүшкөн.

Ансарлар муну менен эле чектелишпей, Харис бин Нуъман ал-Ансарий (Аллах алардан ыраазы болсун) Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) жанындагы үйүн Али менен Фатимага белек кылат (Аллах алардан ыраазы болсун).

Абу Бакр башында турган сахабалар Али менен Фатиманын үйүнө керектелүүчү нерселерди сатып беришет.

Бул диндеги бир тууганддыктын, сүйүүнүн жана достуктун белгиси.

مبرة الآل والأصحاب

Берекелүү нике

Али менен Фатиманын үйлөнүүсү

(Аллах алардан ыраазы болсун)

Экинчи хижрий жылы Бадр газабатынан кийин Мадина шаарында үйлөнөт

Тойунда Саьд бир кой анан кээбир Ансарлар буудай алып келишкен (2)

Абу Бакр, Умар жана Саьд Алинин Фатимага үйлөнүүсүнө ишарат кылат (1)

Харис бин Нуьман Аль-Ансорий уй белек кылган. (Аллах андан ыраазы болсун) (3) (5)

Алинин Фатимага берген махры (калыны) калкан болот. Аны Усман (Аллах андан ыраазы болсун) төрт жүз дирхамга сатып алат да калканды кайра Алиге кайтарып берип бул менин сага белегим деп айтат. (4)

Абу Бакр, Билал, Салман төшөк жана идиш аяк сатып алып беришкен (Аллах алардан ыраазы болсун) (4)

(٤) بحار الأنوار للمجلسي ج ٤٣ ص ١٣٠

(٣) بحار الأنوار للمجلسي ج ١٩ ص ١١٣

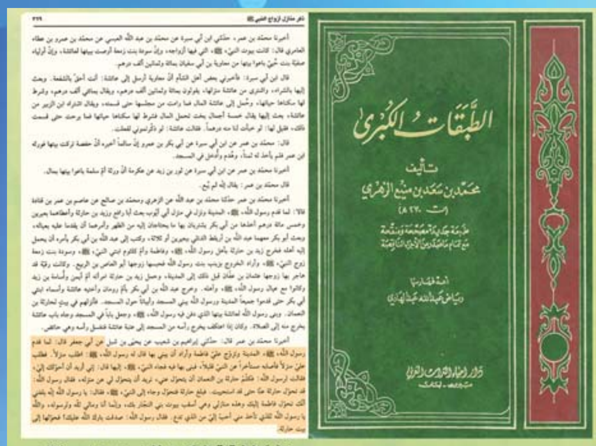

٥ ( ) الطبقات الكبرى لابن سعد ج ٨ ص ٣٢٩

1) Ал-Хитбату

-Кашфу аль-гиммата 1/343

2) Аль-Махру ва тажхийзаату аль-урси

-Бихаару аль-анваар: 43/130

3) Аль-валиймату

-Фадооилу ось сахаабати. Ли Ахмад ибни Ханбал 2/858

4) Аль-Манзил

-Ат-Тобакооту аль-Кубро 8*329

-Бихаару аль-анваар 19/113

(١) كشف الغمة للأربلي ٣٤٢/١

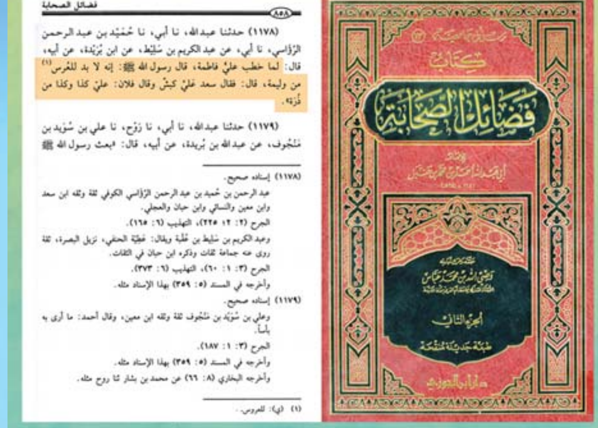

(٢) فضائل الصحابة للإمام أحمد بن حنبل حديث (١١٧٨)

E.mail : almabarrh@hotmail.com

دولة الكويت-الفيحاء-ق٧-شارع بلال بن رباح-م(١)-هاتف ٢٢٥٦٠٢٠٣-فاكس ٢٢٥٦٠٣٤٦

almabarrah

www.almabarrah.net

Төртүнчү бөлүм

Балдарына жана кыздарына жакшы көргөн аттар

Кел бул улуу инсандын балдарын кандай ысымдар менен аташканын карап көрөлү!!!

Абу Бакр, Умар жана Усман "Карбала"га катышышып, коргойбуз деп чакырышкандардын кыянаттыгы себебинен ошол жерде шахид болушат.

Жогоруда айтылган үчөөтөң Алинин балдары (Аллах баарынан ыраазы болсун).

Алинин Абу Бакрга болгон достугу күчтүү болгондуктан баласынын атын Абу Бакр койот (Аллах баарынан ыраазы болсун). Ошондой эле Алинин баласы Хасанда баласынын атын Абу Бакр койот. Хусейн болсо баласынын атын Умар жана Усман койот. Ошондой эле Али балдарын Аббас жана Усман деп (Аллах алардан ыраазы болсун) ат койот.

Алинин Умар деген баласы, балдарынын арасын эң акыркы каза болот.

Бул эле эмес, алтынчы муундагы Муса ал-Казим эки баласын Абу Бакр жана Умар деп атайт.

Эгерде дагы терээңираак Алинин үйбүлөсү, урук-тукуму балдарын кандай ысымдар менен атаганын билгиң келсе анда төмөндөгү аттарга көңүл бур.

Алинин чебереси Жаъфар ас-Содик кызы Аиша

Алинин чыбырасы Муса ал-Казим кызы Аиша

Алинин кыбырасы Али ал-Казим кызы Аиша

Алинин кымыңдасы (он биринчи) кызы Аиша

Мындан башка да көтөгөн далилдер бар сахабалар бири бирин туугандыгы жана достугун далилдеген. Алардын достугун тастыктаган балдарын, небере-черелерин бири бирин ысымдары менен аташганы. Кээбир дин душмандары сахабаларды бизге бири бири менен душман болушканын көргөзгүсү келет. Бирок ал андай эмес. Эч бир инсан баласын душманын ысымы менен атабайт.

Аллах Таала баарыбызды душмандардын куулугунан сактасын.

Али жана анын балдары жакшы көргөн ысымдар (Алардан Аллах ыраазы болсун)

مبرة الآل والأصحاب

Достук жана сүйүү

Адам, табиятынан өз баласын өзүнө душман болгон адамдын ысымы менен атабайт.

Бул жерде Сахабалардын бири - биринин аттары менен балдарын койгондугунан достук жана сүйүү бекемдигин гана көрөбүз.

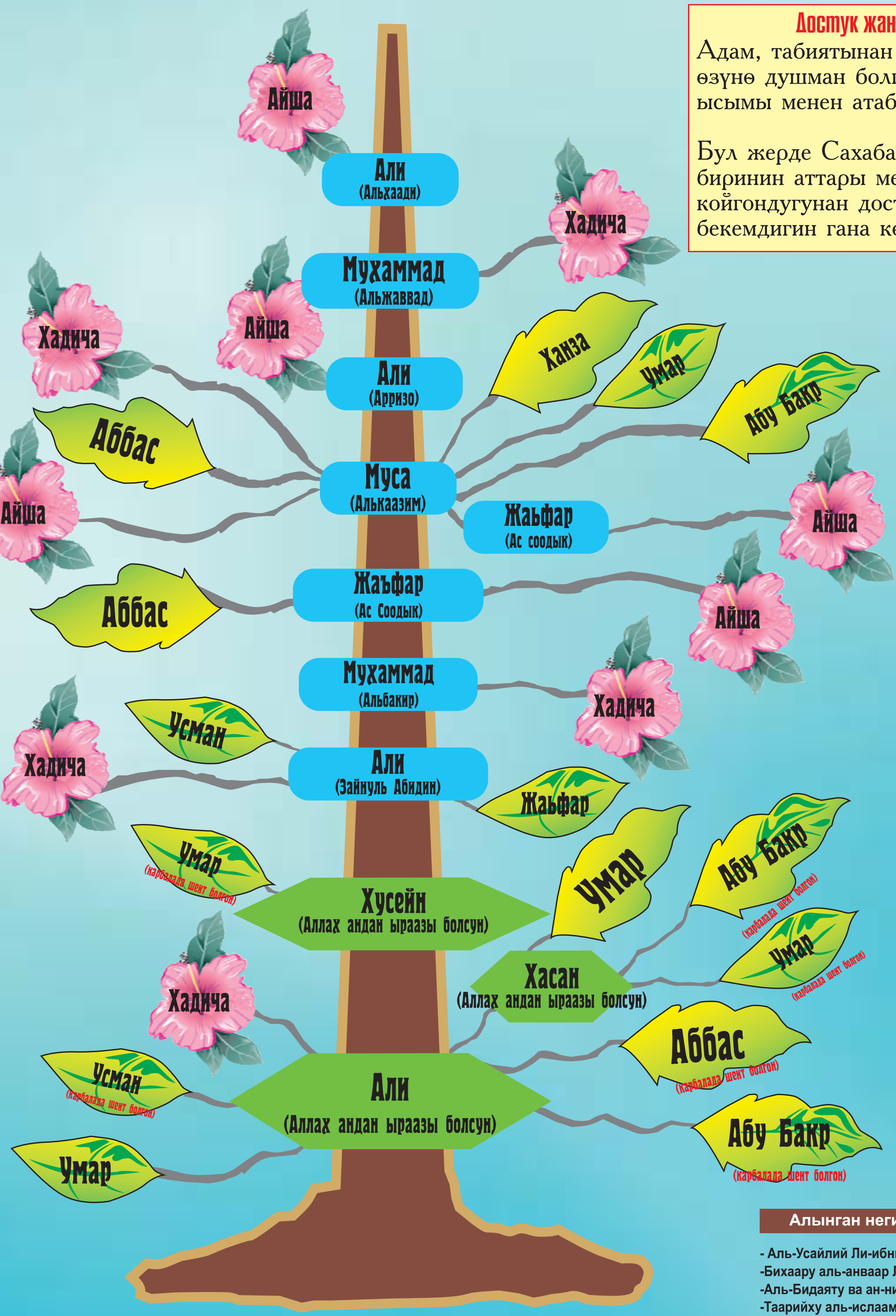

Алынган негиздер:

- Аль-Усайлий Ли-ибни Ат Токтокий
-Бихаару аль-анваар Ли-Л-Мажласий
-Аль-Бидаяту ва ан-нихаяту Ли-Л-Хаафих Ибни-Касийр
-Таарийху аль-ислаам Ли-Захабий
-Таарийху Димашк Ли-Ибни А’саакир таржамату Зайд бин Умар бин Аль-Хаттооб.
- А’яану аш-шийа’ти Ли-Мухаини Аль-Амийн
-Сияру а’лааму ан-нубала’
-Рияаду аль-масаaил Ли-Т-Тобтооий
-Ат-Тобакooту аль-Кубро Ли-Ибни Са’д.
-Кашфу аль-лисаам Ли-л-Фаадил Аль-Хиндий
-Кифааяту аль-ахкаами Ли-с-Сабзаавий
-Аль-Ваафий фиаль- Вафаяати Ли-С-Сафади
-Васааилу аш-шийа’ти Ли-л-Хурри аль-аа’милий
-Мухталифу аш-шийа’ти ли-л-халлий

Эскерүү: бул дарак баардык туугандык байланышты камтыган жок. Алардын арасындагы белгилүү болгон Фатима, Жауфар жана Зейнеп

Туугандык байланыш

Сахаба

هاتف : ٢٥٦٠٢٠٣ / ٢٥٥٢٣٤٠ / ٢٥٥٢٣٤١ - فاكس : ٢٥٦٠٣٤٦ - ص.ب: ١٢٤٢١ الشامية الرمز البريدي 71655 الكويت
www.almabarrah.net / Email: almabarrh@gmail.com

Бешинчи бөлүм
Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен Абу Бакрдын (Аллах андан ыраазы болсун) кудалык байланышы.

Абу Бакр менен Аллахтын элчисин алты кудалык байланыш туугандыгын бекемдейт. Эң шарапаттуусу Абу Бакрдын кызы Аиша (Аллах алардан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси менен хижраттан мурда баш кошкондугу.

Бул кудалык менен эле чектелбей, Аллахтын элчисинин неберелери Хасан менен Хусейн Абу Бакрдын неберелери менен баш кошот.

Кийин Хасандын небереси Муса ал-Жун Абу Бакрдын чыбырасына үйлөнөт (Аллах алардан ыраазы болсун).

Хусейндин үйбүлөсүнөн ал-Бакир сексенинчи хижрий жылдар чамасында Абу Бакрдын чебереси умму Фарвага үйлөнүп Жаъфар ас-Содик дүйнөгө келет. (бардык тарихий негиздер тастыктайт.)

Ошондой эле Алинин чыбырасы Исхак Абу Бакрдын чыбырасы Умму Кулсум менен баш кошот.

Абу Толибтин баласы Жаъфардында тукумунан чебереси ат-Таййар Умму фарванын сиңдиси Абу Бакрдын чыбырасы Умму Хакимге үйлөнөт. Ошондо Умму Хаким Жаъфар ас-Содиктин бир тууган таежеси болот.

Жогорудагы тарыхтан алынган нерселерден ачык көрүнүп турат:

Көп башкошуулар Абу Бакр каза болгондон кийин болгон. Кээбирлер жалаа жапкандай бул баш кошууларга эчкандай саясий, байлык жана бийлик таасир эткен эмес. Эки үйбүлөнүн бири бирине болгон сүйүү жана урмат сый менен гана баш кошулган.

Дагы бир көңүл бурула турган нерсе. Эркектердин баары Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) тукумунан жана кыздар Абу Бакр (Аллах баарынан ыраазы болсун) тукумунан болгон. Баарыбызга белгилүү куда түшүү эркек тараптан болот, ошондук баш кошууну каалоо Алинин балдары тарабынан болгон (Аллах алардан ыраазы болсун).

Бул баш кошуулар ар түрдүү окуялардан кийин болгон (ас-Сакифа, Соффайн, ал-Жамал, Карбалаа) бул да болсо жалпы ислам үммөтүнө далил, бул окуялардан кийин да улуу сахабалардын небере чеберелери душмандашпай достугун бекемдеп, кудалыгын улантышкан. Мусулмандарды душандаштырууну каалагандардын бул жерде да сөздөрү суу кечпей калды.

مبرة الآل والأصحاب

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) менен Абу Бакрдын (Аллах андан ыраазы болсун) кудалык байланышы

Бул сүрөттө баяндалгандай Ислам тарыхы сахабалар жана пайгамбарыбыздын теги баары бири бири менен кыз алышып кыз беришип жагагалса бири биринин ысымдары менен балдарын атагандыгын тастыктай, алардын баары бир болгон. Алардын туугандыгын достугун эч кандай фитна буза алган эмес.

- **Абдулмуттолиб**
  - **Абдулла**
    - **Мухаммад** (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) Аиша (Аллах андан ыраазы болсун) Хижрадан мурда үйлөнөт — A1
  - **Абу Толиб**
    - **Жаьфар**
    - **Абдулла**
    - **Исхак** Умму Хакимге Карбала салгылашуусундан кийин үйлөнот — A3
    - **Али бин Абу Толиб**
      - **Хусейн Аш-Шахид**
        - **Али Зайн Абидин**
          - **Мухаммад Бакир** Умму Фарвага 80-хижрий жылдан мурда үйлөнот — A4
          - **Абдулла**
            - **Исхак** 2-кылымдын ортосунда Кулсумга үйлөнот — 6 а
      - **Хусейн Аш-Шахид** Хафсага 49-хижрий жылдан мурда үйлөнот — 3 а
        - **Хасан Мусанна**
          - **Абдулла Махз**
            - **Муса Ал Жаун** Умму Салямага 154-хижрий жылы үйлөнот — 5 а

- **Абу Бакр Сыддык**
  - **Абдурахман**
    - **Абдулла**
      - **Толха**
        - **Мухаммад**
          - **Умму Салама** — 5 б
    - **Хафса** — 2 б
  - **Мухаммад**
    - **Касым Факих**
      - **Умму Хаким** — 3 б
      - **Умму Фарва** — 4 б
      - **Абдурахман**
        - **Исмаил**
          - **Кулсум**
  - Момундардын энеси **Аиша** — 1 б

Кайрылган булактар:
1) Пайгамбардын (С.А.В.) Айшага үйлөнүшү:
-Таарииху димашк (Дамаск тарыхы) 3/92
-Аль Исообату 1726-бет
-Бихару Аль-Ануаар 22/202
2) Пайгамбардын (С.А.В.) небереси Аль-Хасандын Абу Бакрдын кызы Хафсага үйлөнүшү.
-Таарииху димашк (Дамаск тарыхы) 93/210
-Бихару Аль-Ануаар 44/173
3) Абдулахтын баласы Исхактын Аль-Касым кызы Умму Хакимге үйлөнүшү:
-Жумалу мин Ансааби Аль-Ашроофи Ли Аль-Баазирий 2/326
-Аль-Куний уа Аль-Алькообу Ли Аббаси Аль-Комий 184-185 беттер.
4) Мухаммад Аль-Баакирдин Умму Фаруага үйлөнүшү:
-Жамхароту насаби Курайштин уа Ахйааруха 2/613
-Умдату Ат-Таалиби 225-бет.
-Аль-Асылай 149-бет
-Аль-Иршааду Ли Аль-Муфиди 270-бет
5) Муса Аль-Жуундун Мухамаддын кызы Умму Саламага үйлөнүшүү:
-Умдаату Ат-Тоолиби 133-134 беттер.
-Мукоотилу Ат-Тоолибин 498-бет.
-Сирру Ас-Сильсилати Аль-Улувайа 10-бет.
-Насабу Курайшин 65-бет
6) Ислам Тарыхындагы негизги окуялар:
(1) Хижрийдин 11-жылында Пайгамбардын (С.А.В.) өлүмү.
(2) Сакийфа окуясынын болуусу Хижрийдин 11-ж
(3) Маукиату-Аль-Жамаль (Тоо согушу) согушу: Хижранын 36-ж жумаада Аль-Аахиро айы.

Алтынчы бөлүм

Эки энем Абу Бакрдан

Алини чебереси имам Жаъфар ас-Содик (Аллах алардан ыраазы болсун) таятасынын чоң атасы Абу Бакр менен сыймыктанып: “эки энем Абу Бакрдан” деп айткан белгилүү сөзү бар.

Энеси Ата тарабынан да жана эне тарабынан Абу Бакрга (Аллах алардан ыраазы болсун) небере болгондуктан сыймыктанып ушул сөздү айтчу экен.

Жаъфар ас-Содиктин энеси Фарва Абу Бакрдын чөбөрөсү болот. (бул биринчиси)

Жаъфар ас-Содиктин энесинин энеси Асмаа бинту Абдуррохман бин Абу Бакр. Абу Бакрдын небереси. (бул экинчиси)

Ал-Баакыр менен Фарва, Абу Бакр (Аллах андан ыраазы болсун) каза болгондон кийин 80 фижрий жылы баш кошушкан, ошол никеден Жаъфар ас-Содик жарыкка келет.

Эне тарабынан Абу Бакрге жана ата тарабынан Алиге чебере болгон имам Жаъфар ас-Содик чооң аалым болгон.

Кандайча илимдүү болбосун! ушундай улуу инсандардын чебереси болсо!. Жаъфар ас-Содиктин сахих муслим жана төрт хадис жыйнактарында риваяттары бар, ошондой фык илими менен белгилүү болгон.

Жогорудагы сөздөр Ислам таарых кетептеринен алынды.

مبرة الآل والأصحاب

Имам Жаьфар Ас-Соодык
«Эки энем Абу-Бакрдан»

1. Өз энеси Абу-Бакрдын чебереси болот
2. Тай энеси Абу-Бакрдын небереси болот
(Алардан Аллах ыраазы болсун)

Ислам тарыхы сахабалардын достугун жана карын катташынын бекемдигин тастыктайт.
Канча муун өтсө да бири биринин достугу кудалашуусу уланган.

Умда ат-Толиб фи насаб аби толиб 828. жулла ал-Маарифа 345. кашфу ал-Гумма фи маарифату ал-Умма 2/347.
Ансааб ат-Тоолибиин 149. тазхиб ал-Камаал 5/75. Тазхиб ат-Тахзиб ибну Хажар ал-Ьасколаний 1/295. 798 номер.

Кайрылуучу булактар:
1) Тахзиб Аль-Камаал Ли Аль-Музий 2/227; 2) Аль-Кашифу Ли-Аз-Захабий 1/139; 3) Тахзинбу Ат-Тахзиив Ли-ибн Хажар 1/310;
4) Аль-Асылай 149-бет; 5) Умдаату Ат-Тоолиб 225-бет; 6) Кашфу Аль-Гиммаш Ли Аль-Арбилий 2/347.

Эң негизги кайрылуучу булактар:

1) Тахзийбу Аль-Камаал Ли Аль-Музий 2/277
2) Аль-Кашифу Ли Аз-Захабий 1/139
3) Тахзиибу Ат-Тахзиив Ли ибн Хажар 1/310
4) Аль-Асылый 149-бет
5) Умдаату Ат-Тоолиб 225-бет
6) Кашфу Аль-Гимма Ли Аль-Арбилий 2/347

Жетинчи бөлүм

Имам Жаъфар Ас Соодык

Абу Абдулла Жаъфар Ас Соодык бин Мухаммад Аль Баакир бин Али Зайнуль Аабидин бин Хусейн бин Али бин Абу Тоолиб (баарынан Аллах ыраазы болсун).

Жаъфар Ас Соодык чоң аалымдардын бири. Өз элинин башчысы болгон. Чынчыл болгондуктан Ас Соодык деген лакап коюлган жана башка фазилеттери өтө көп.

80-хижрий жылы туулган. 83-хижрий жылы 8-Рамазанда 3-күнү туулган деп да айтылат.

148-хижрий жылы Шааваль айылында каза болгон. Атасы Мухаммад Аль Баакир жана чоң атасы Али Зайнуль Аабидин ошондой эле чоң атасы Хасан бин Алинин жанына Бакиъке коюлган.

Жогорудагы макалалардын биринде Абу Бакр Сыддык менен эне жагынан тууган экендигин айтып өткөнбүз. Абу Бакр Жаъфар Соодыктын энесинин чоң атасы болот.

Жаъфар Соодык чоң аалымдардан илим алган 565 Хадис рифаят кылган. Кураанга жана Хадиске амал кылган жана амал кылууга башкалырда да үндөгөн.

565 тен көп хадис риваят кылган (19.)

Имам Жаьфар Ас-Соодык

Хадис жыйнактарында беш жүз алтымыш беш Хадистен көп Хадис риваят кылган

مبرة الآل والأصحاب

Имам Жаьфардын айтканы: мен пайгамбарыбызга чыбыра болом. Эгерде Аллахка моюн сунсам мээримине алат, эгерде күнөө кылсам катуу азаптайт. [9] (кичи пейилдиктен) биз көптү билбейбиз башкалар көптү билет. [7] Жакшылык үч нерсе менен болот: аткарууга шашылуу, кичи пейилдик жана жашыруу (элге көрсөтпөстөн). [8] Таквалыктан даамдуу тамак жок, аз сөздүктөн жакшы нерсе жок, илимсиздиктен жаман душман жок, жалган сүйлөөгөн катуу оору жок. [9].

Жаьфар Ас-Соодиктин Аиша аттуу урпагы:
Аиша бинт Жаьфар ас-Соодик. [10] Аиша бинт Муса ал-Казим бин Жаьфар ас-Соодик. [11] Аиша бинт Али ар-Ридо бин Муса ал-Казим. [12]
Аиша бинт Жаьфар бин Муса ал-Казим. [13] Аиша бинт Али ал-Хадий бин Мухаммад ал-Жаввааd. [14]

Сахабаларды жакшы көрүүсү:
«Пайгамбарыбыздын сахабалары он эки миң эле. 8 миң Мадинада, 2 миң Меккеде, дагы 2 миңи ат-Толкоо деген жерде. Алардан өзүмдү артыкмын деп эсептебеймин.......» [1]
Ал айтты: «Абу Бакрдан шапаат кандай үмүт кылсам Алиденда ошондой шапаат үмүт кыламын» [2]
Айтты: «Кайсыл инсан чоң атасын акарат кылат?! Абу Бакр менин чоң атам. Абу Бакр менен Умарды урматтап сыйлабасам Пайгамбардын шапаатынан кур калам.» [3]
Абу Бакр жана Умар жөнүндө сурашканда ал айтты: «Сен Бейиш даамын жеген кишилер жөнүндө сурап жатасын»-деп жооп берди. [4]
ал айтты: «Ким Абу Бакр менен Умардан баш тартса Аллах алардан баш тартат.» [5]

1) Аль-Хисоолу Ли Аль-Колий (639)
Бихаару Аль-Анваар Ли Аль-Мажлисий (22/305)
2) Фадооилу Ас-Сахааба Ли Ад-Доорокутний (58)
Марху усуулу Ас-Сунна Ли Аль-Ляликаи (7/1380)
3) Фадооилу Ас-Сахааба Ли Ахмад (1/175)
Фадооилу Ас-Сахааба Ли Ад-Даарокутний (56)
4) Фадооилу Ас-Сахааба Ли Ад-Даарокутний(96)
Сияру Аъаами-Ан-Нубалаа Ли-Аз-Захабий 6/259
5) Ас-Суннату Ли Абдиллах ибн Ахмад 2/557
Фадооилу Ас-Сахааба Ли Ад-Даарокутний 187
6) Рижаалу Пль-Каший (147); Бихаару Аль-Анваар Ли Аль-Мажлисий (25/290)
7) Таарииху ибн Аби Хайсама (2/916)
Шарху усуули Аль-Иътикоод Ли Аль-Ляликаан (8/1485)
8) Хиляту Аль-Аулия Ли Аби Наъиим (3/198)
Шуъабу Аль-Иймаан Ли Аль-Байхакий (13/328)
9) Хиляту Аль-Аулия Ли Аби Наъиин (3/196)
Таарииху Аль-Ислаам Ли Аз-Захабий (3/828)
10) Нууру Аль-Абсоор Ли Аш-Шабланжий 287
(Жаъфар Ас-Соодиктин балдарынан бири Аиша)
Аълааму Ан-Ниса Кахаала 3/132
11) Кашфу Аль-Гимма 3/29 (Муса Аль-Казимдин балдары Умар; Хамза жана Аиша)
12) Кашфу Аль-Гимма 3/60 (Али ибн Мусанын балдарынан Аиша)
13) Аль-Маждий: 201 (Жаъфап ибн Мусанын балдарынан Аиша)
14) Аль Иршаад: 334 (Аиша бинт Али Аль-Хади)
15) Ат-Таарииху Аль-Кашаал Ли Аль-Музий (5/75) жана (10/96)
Сияру Аълаами Ан-Нубалаа Ли Аз-Захабий (6/255)
Тахзиибу Ат-Тахзиив Ли ибн Хажар (2/103)
16) Риваяттар томонку хадис китептеринде келген:
Сахих Муслим (22); Аль-Муатто (10); Муснад Ахмад (26); Сунан Абу Дауд (13); Сунан Ан-Насан (44); Сунан Ат-Тирмизий (20); Сунан ибн Мажа (19); Сунан Ад-Дааримий (7); Ас-Сунан Аль-Кубро Ли Ан-Насай (58); Сахих ибн Хузайма (35); Сахих ибн Хиббан (20); Мустадрок Аль-Хаким (45); Ас-Сунан Аль-Кубро Ли Аль-Байханий (179); Аль-Муъжам Аль-Кабир Ли Ат-Тобароний (56).

Сегизинчи бөлүм

Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) жана Умардын (андан Аллах ыраазы болсун) кудалыгы

Адам баласынын мырзасы, жиндер менен инсниятка элчи, пайгамбарлардын улугу болгон инсандын Умардай (Аллах андан ыраазы болсун) болгон инсанга жуучу түшкөндүгү бул Умарга өтө чоң шарапат жана сый эле.

Умардын ким экени баарыбызга белгигүү. Сахабалардын алды, халифалардын экинчиси, малы жана жаны менен мусулмандарды коргогон, исламга келүүсүү менен мусулмандар ыззаттуу болушкан жана жашыруун дааваттан ачыкка чыгышкан. Аллахтын элчиси менен кудалашуусу аны аябай кубантып, ардайым сыймыктанчу.

Кудалашуунун улугу, белгилүүсү, Аллахтын элчиси менен моомундардын энеси Хафса менен баш кошуусу. Бул башкошуу хижрий жыл эсебинин үчүнчү жылы Бадр согушунда күйөөсү каза болгондон кийин Хафса энебиз Аллахтын элчисине (ага Аллахтын салам салаваттары болсун) турмушка чыгат.

Күйөөсү халифа (Али), атасы халифа (Умар) жана чоң атасы Пайгамбар болгон Умму Кулсум мындай деп айтчу: “Менин жүрөгүмө жакын болгон эки инсан экөөтең намазда каза болушту”. Умарда Алида намазда каза болушкан эле.

Экинчи кудалыгы, Умардын Али менен Фатиманын кызы Аллах элчисинин небереси Умму Кулсумгө үйлөнгөнү (баарынан Аллах ыраазы болсун).

Үчүнчү кудалыгы, бешинчи муунда Умардын чебереси Жубайриййа менен Алинин чебереси Хусейнге турмушка чыккан. Бул да болсо канча муун өтпөсүн баарынын достугунун жана туугандыгынын бекемдигин тастыктайт.

Умар менен Пайгамбарыбыздын кудалык байланышы

مبرة الآل والأصحاب

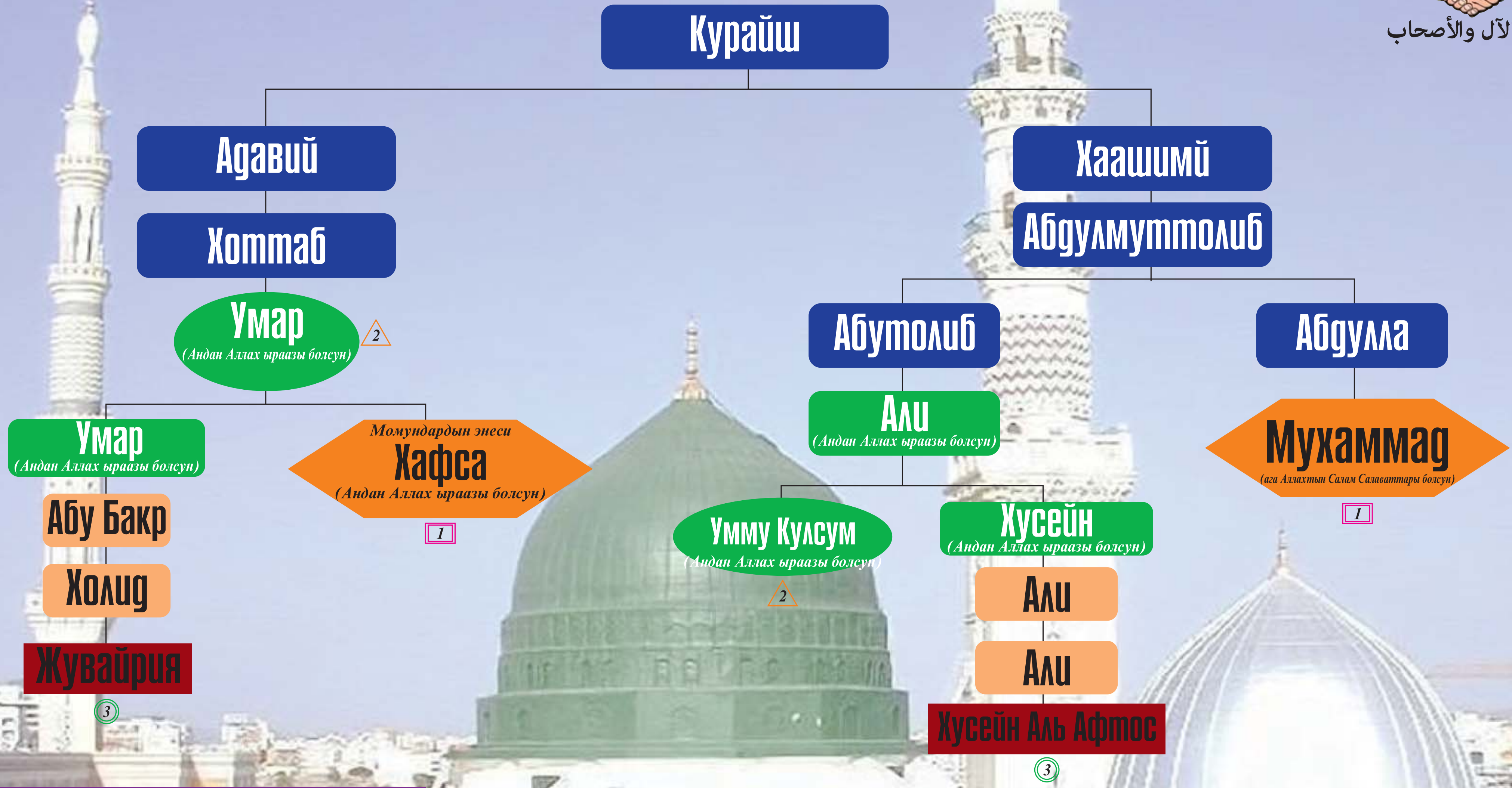

Эң негизги кайрылуучу булактар

1) Аль-Маъаарифу Ли ибн Кутайба 232
2) Ат-Тобакооту Аль-Кубро Ли ибн Саъд 3/332
3) Усаваилу Аш-шииъа Ли Аль-Хурри Аль-ъаамилий 20/240
4) Насабу Курайш Ли Аз-Зубайрий 25
5) Умдаату Ат-Толиб 344
6) Ансаабу Аль-Ашрооф Ли Аль_баазирий 1/474
7) Мухталафу Аш-Шийъа Ли Аль-Халлий 2/308
8) Аль-Мансум Ли-Ат-Тусий 4/270
9) Аль-Асылый Ли ибн Ат-Токтокий 58
10) Бихаару Аль-Анваар Ли Аль-Мажлисий 44/168, 45/329

Эскертүү: Бул жерде кээбирлери гана жазылды.

Эки окшош тамга Пайгамбарыбыз жана Умардын балдары жана неберелеринин баш кошконун билдирет. Аллах андан ыраазы болсун деп сахабага айтылат.

Бул сүрөт Ислам тарых булактарынан алынды. Ислам тарыхы сахабаларды жана алардын балдары неберелери катуу карын каттаашта болгонун тастыктайт.

Тогузунчу бөлүм

“Мен эки халифанын баласымын”-деп Зайд бин Умар сыймыктанып айтчу экен.

Зайдтын атасы Умар, таятасы Али (Аллах баарынан ыраазы болсун) болгондуктан “Эки халифанын баласымын”-дечү экен.

Умар Алинин кызына (Аллах алардан ыраазы болсун) жуучулукка барып Али (Аллах андан ыраазы болсун) макул болгондо никесин кыйып катуу кубанып сахабаларга мени куттуктагыла дейт экен. Сахабалар болсо: Эмне болду?! оо моомундардын амири дешет. Умар (Аллах андан ыраазы болмун) айтты: Али менен Фатиманын кызы Умму Кулсумгө үйлөндүм. Мен Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) айтканын уктум, ал айтты: “Кыяматта баардык туугандык жана бардык себептер үзүлөт. Бир гана менин себебим жана туугандыгым үзулбөйт.” Хаким 4684. Байхакий 13393. Сахих ал-Жамиъ 4527.

Умму Күлсүм Зайд жана Рукоййа төрөйт. Зайдын өмүрү кыска болуп жашында каза болот. Жаназасын бир тууганы Абдулла бин Умар окуйт. Таякелери Хасан менен Хесейн жаназасына катышышат.

Кызы Рукоййа турмушка чыгып узун өмүр сүрөт.

مبرة الآل والأصحاب

Умардын баласы Зайд айтты:

Мен эки халифанын баласымын

Аялдардын айымы
Фатима Аз Захра
(Аллах андан ыраазы болсун)

Халифа
Али бин Абу Толиб
(Аллах андан ыраазы болсун)

Халифа
Умар бин Хоттаб
(Аллах андан ыраазы болсун)

Умму Кулсум
(Аллах андан ыраазы болсун)

Умар экөө 20-хижрий жылдан мурда баш кошкон

Зайд

Энеси экөө (Умму Кулсум) 45-хижрий жылы бир убакытта каза болушкан

Ибну Ъабдулбирдин «Истиъааб» деген китепте: Алинин кызы Умму Кулсум жана анын баласы Зайд (Зайд согуштан жаракат алып) экөө бир күндө каза болушат, деп жазылат. Ушундай эле сөз Баалья Зарийдин «Ансааб Аль Ашроов» китебинде келген

Фатима менен Алинин кызы Умму Кулсумгө Умардын үйлөнүүсү Али менен Умардын достугу жана туугандыгы бекем экенин тастыктайт. Тарыхты бурмалап экөөн элдешкиз душман көрсөткүсү келгендерден этият бололу.

Бул кудаалаштык эскерилген булактар:
- Аль-Усайлий Ли-ибни Ат Токтокий 58-бет
-Бихаару аль-анваар Ли-Л-Мажласий 78/382
-Аль-Бидаяту ва ан-нихаяту Ли-Л-Хаафих Ибни-Касийр
-Таарийху аль-ислаам Ли-Захабий (Хавадису анати 45) (45-жылдары болгон окуялар)
-Таарийху Димашк Ли-Ибни А'саакир таржамату Зайд бин Умар бин Аль-Хаттооб.
- А'яану аш-шийа'ти Ли-Мухаини Аль-Амийн 3/486
-Сияру а'лааму ан-нубала' 2/502
-Рияаду аль-масааил Ли-Т-Тобтооий 12/664
-Ат-Тобакооту аль-Кубро Ли-Ибни Са'д. 8/462
-Кашфу аль-лисаам Ли-л-Фаадил Аль-Хиндий 9/525
-Кифааяту аль-ахкаами Ли-с-Сабзаавий
-Аль-Ваафий фиаль- Вафаяати Ли-С-Сафади 15/23
-Васааилу аш-шийа'ти Ли-л-Хурри аль-аа'милий 26/314
-Мухталифу аш-шийа'ти ли-л-халлий 2/308.

Онунчу бөлүм

УСМАН
(Аллах андан ыраазы болсун)

Моомундардын амири, халифалардын үчүнчүсү, Бейиш убада кылынган, эки хижраттын ээси, биринчилерден болуп исламды кабыл кылган, “Дарак астындагы ант берүү”-окуясынын себепкери, исламда да жахилиятта да урмат сый ээси Усман (Аллах андан ыраазы болсун).

Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси (га Аллахтын салават саламдары болсун) беш жакындыгы бар.

1). Усман (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси менен (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үчүнчү атасы Абду Маннафка барганда насабы биригет.

2). Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) таенеси ал-Байзоо пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) атасы Абдулла менен бир тууган.

3). Энесинин чоң атасы Кариз да Абдуманнафтын балдарынан болгон. Ошентип Усман (Аллах андан ыраазы болсун) ата тарабынанда эне тарабынан Аллахтын элчиси менен насабы бир.

4). Баарына белгилүү болгондой, Аллахтын элчисинин кызы Рукоййага үйлөнүп ага күйөө бала болуусу. Рукоййага (Аллах андан ыраазы болсун) хижраттан мурун үйлөнүп, Хабашага (Эфиопия) бирге хижрат кылган анан мадинага хижрат кылган. Бадр газават учурунда ооруп калып каза болот.

5). Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) биринчи кызы каза болгондо экинчи кызы Умму Кулсумду берип Усман (Аллах баарынан ыраазы болсун) эки нур ээси деп аталган.

Аллах сахабалардын баарынан ыраазы болсун. Достук жана тууганлыктары куттуу болсун.

Муну менен эле чектелбей анын небере чеберелери да пайгамбардын небере чеберелерине үйлөнүшүп кыз беришип урук тууганлык дагы уланган. Аны төмөнкү схемада көрө аласыздар.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салат саламдары болсун): “Периштелер уялган кишинен мен да уяламын”-деп айткан. Муслим 2401.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Усманды (Аллах андан ыраазы болсун) бир нече ирет бейиш менен сүйүнчүлөгөн: “Ким оор абалда аскерди жабдыктар менен дайындаса ага бейиш”-дегенде, Усман аскерди бүт жабтыктар менен дайындады. “Ким руума кудугун казса ага бейиш”-дегенде, Усман ал кудукту казды. “Байъату ар-Ридванда” баары Аллахтын элчисине (ага Аллахтын салават саламдары болсун) кол берип жыткандa, Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) ордуна Аллахтын элчиси экинчи колун бул Усмандын колу деп Усмандын ордуна ант берди. Дагы бир артыкчылыгы Пайгамдарыбыздын мечитинин жанындагы үйлөрдү сатып алып Медина мечитин чоңойткон.

Усман Пайгамбардын үйүндө

مبرة الآل والأصحاب

- Ат-Тобакооту аль-кубро 3/30
- Асаду аль-гообата 3/538
- Таарийху аль-я'кубий 2/162 (аты жана теги апасына жана атасына таандык кылынып эскерилди)
- Ат-тобакооту аль-кубро 8/265 (Байдооүу ( ) Усмандын чоң энеси жана анын кызы Арваа)
- Аль-истийа'б 4/1780 (Байдооү-Усмандын чоң энеси жана Абдуланын экендиги эскерилген)
- Таарийху Аль-Я'кубий 2/17
- А'йаануа 4/663
- Таарийху аль-ислам Ли-З-Захабий 1/467 (Тега жана Рукаййага Умму Күлсүнгө үйлөнгөндүгү эскерилген)
- Бихаару аль-анваар. 22/201-202 (Рукаййага жана Умму Күлсүнгө үйлөнгөндүгү эскерилген).

Туугандык түз байланыш

Эки бир туугандык байланыш

Никелик байланыш

(Аллах андан ыраазы болсун)-
сахаба экенин билдирет

Жогорудагыдай сүрөт менен баяндоо Усман (Аллах андан ыраазы болсун) менен Пайгамбырыбыздын туугандык мамилеси терең экенин ачык байкоого болот.

1. Пайгамбарыбыздын үчүнчү атасы Абду Маннафта биригет.
2. Пайгамбарыбыздын эки кызына (бири каза болгондон кийин) үйлөнөт.
3. Усмандын энеси Урва Пайгамбарыбыздын атасынын эгизи болот.

Хусейн бин Али

(Андан Аллах ыраазы болсун)

4-хижрий жылы туулуп 61-хижрий жылы шейит болгон

مبرة الآل والأصحاب

Аллахтын элчиси айтты (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун): Хасан жана Хусейн бейиш жигиттеринин мырзасы. (Ахмад, Термизий, Мусаий жана Ибнумааже риваят кылган)

Согушкандар:

Куфа эли бала-чакасы менен ага каршы согушка чыгышкан. (6) Убайдулла бин Зиядтын буйругу менен Амр бин Саьд аскер башчылыгында, Синан бин Анас ан-Нахьий жана Шамр бин Зи ал-Жушин экөө өлтүргөн. (7)

Алдашты.

Куфа эли сени коргойбуз деп алдап Куфа шаарына чакырышат. (8) жана башкалар аны коргоонун ордуна сөз менен эле чектелишет. (9)

Колдогондор.

Ибну Аббас, ибну Умар, ибну Зубайр, Мухаммад бин Али ибн ал-Ханафия, Абдулла бин Жаьфар бин Абу Толиб, Абдулла бин Мутиь, Абдулла бин Ьайяаш, Язид бин ал-Асом жана Аби Ваакид ал-Лайсий.
булар Куфага барба алар кыянаттык кылат деп айтышкан. (10)
Бир туугандары Абу Бакр, Аббас, Усман, Жаьфар, Абдулла жана балдары, балдарынын балдары ошондой эле Хур бин Язид сымал кээбир Ансарларда согушта бирге болушкан.(11)
Абу Бакр бин Хилаал айтты: Хусейн бин Алини өлтүргөндөргө Аллахтын каргышы болсун. Умарды өлтүргөндөргө Аллахтын каргышы болсун, Усманды өлтүргөндөргө Аллахтын каргышы болсун, Алини өлтүргөндөргө Аллахтын каргышы болсун. (12) Такийуддин ибну ат-Таймия айтты: Ким Хусейнди өлтүргөн болсо же өлтүрүүгө жардам берген болсо, же өлгөнүнө кубанган болсо ага Аллахтын, периштелердин жана бардык адамдардын каргышы болсун.(13) Куртубий айтты: Сухейнди Аллах мээримине алсын, өлтүргөндөрдү мээримине албасын. андан Аллах ыраазы болсун, өлтүргөндөрдөн ыраазы болбосун. (14)

1) Сияру аалааму ан-нубалаа 5/3/4 Насабу Курайш Ли-ибни Баккаар 5/57
2) Аль-Иршааду Ли-л-Муфийд 248-бет Тафийху Ли-Ят-Тобарий 4/359, Насабу Курайш 2/40
3) Таарийху Ат-Тобарий 5/270 Ат-Таарийху Ли-ибин Аль-Асийрде толугу менен (Хижранын 30-жылдары болгон окуялары). Таарийху ибни Холдун 2/135
4) Аль-бидаяту ва он-нихаяту Ли-л Хаафиз ибни Касийр 8/151, Таарийху Ат-Тобарий 6/148
5) Таарийху ибни Холдун 2/127
6) Мунтаха аль-аамаали Ли-л-кон 568-бет Нафсу Аль-Маахнуум Ли Аббас Аль-Комий 365-бет
7) Таарииху Ат-Табарий 4/364 Мукоотиму Ат- Тоалибиин Ли-Аби Аль-Фаронс Аль-Асфаханий Амалий Ас-Содук 226-бет.
8) Бихару Аль-Анвар Ли Аль-Мажлисий 44/333 Таарииху димашк Ли Аль-Хаафиз ибн Асакир 14/612 Аьйаану Аш-шийа 26-бет. Аль-Мальхамату Аль-Хусейнийа Ли-Муртадоо Аль-Мутохорий1/129
9) Минханжу Ас-сунна Ли ибн Тиймия 4/557. Таарииху Ат-Тобарий 3/339. Багийяту Ат-Толаб фи Таарийхи Халаб Ли ибн Аль-Адин 3/38 Аль- Иршааду Ли Аль-Муфийд 2/122
10) Аль-Бидаяту уа Ан-Нихая 8/174. Таарииху димашк 14/201 Аль-Фасуул Аль-Мухимма Ли ибн Ас-Сабаг 2/802. Мукоотилу Ат-Тоалибиин Ли Аль-Асфоханий 73 Бихару Аль-Анвар Ли Аль-Мажлиский 44/185.
11) Таарииху Ат-Тобарий 4/343 Аьйаану Аш-шийъа Ли Мухсин Аль-Амин 2/302 Шарху Аль-Ахбар Ли Ан-Наьмааний 3/177. Мукоотилу Ат-Тоалибин Ли Аль-Асфахааний 75-бет.
12) Ас-Суннату Ли Аль-Имаам Аль-Халаал 3/522
13) Мажмууъ Аль-Фатаауа Ли ибн Таймийа 4/487 Минхааж Ас-Сунна Аи-Набавийа Ли ибн Таймийа 4/550.

Балдары: Али (Зайн ал-Ьабидин), Мухаммад, Жаьфар, Али ал-Акбар.
Кыздары: Сакина жана Фатима.
Умар, Абдулла, Али ал-Асгар булар анын баласы экенинде талаш бар.(1)

Бир туугандары:

-Али бин Абу Толибтин балдары көп.
-Алардын белгилүүлөрү:
-Хасан (хесейндин эгизи)
-Мухаммад (ибн ал-Ханафия)
Абу Бакр, Аббас, Усман, Жаьфар, Абдулла Хесейн менен бирге шейит болушкан.
-Амр (Алинин көп жашаган баласы).
Карындаштары (белгилүүлөрү):
-Зайнаб, Умму Кулсум, Хадижа, Маймууна, Ромла, Жумаана.

Куда-сөөгү:

Сакина (Аллах андан ыраазы болсун)	Фатима (Аллах андан ыраазы болсун)
1. Абдулла бин Хасан бин Али бин Абу Толиб. (Аллах алардан ыраазы болсун)	1. Хасан бин Хасан бин Али бин Абу Толиб. (Аллах ыраазы болсун)
2. Мусьаб бин Зубайр бин Аввам (Аллах алардан ыраазы болсун)	2. Абдулла бин Амр бин Усман бин Аффан (Аллах алардан ыраазы болсун)
3. Ал-Асбаь бин Абдулазиз бин Марваа	
4. Зайд бин Амр бин Усман бин Аффан. (Аллах ыраазы болсун)	
5. Абдулла бин Усман бин Абдулла бин Хаким (Аллах ыраазы болсун)	
6. Иброхим бин Абдуррохман бин Ауф. (Аллах ыраазы болсун)	

Таарииху багдаад Ли Аль-Хотыб Аль-Багдадий 5/368 сияру Аүлаам Ан-Нубалаа 11/265. Ансаабу Аль-Ашрооф Ли-Аль-Баазирий (Аль-Хусейндин балдарын эскертуу жонундо) Аүйаану Аш-шийүа Ли Мухсин Аль-Амин 3/492. Ат-Таарийху Аль-Аусоот Ли Аль-Имам Аль-Бухорий 1/345 Тарииху димашк Ли Аль-Хафиз ибн Асакир 9/170. Аль-Махбар Ли ибн Хабиб 438-бет. Мароомту Аль-Жинаан Ли Аль-Йафиүий 1/117. Мукоотилу Ат-Тоалибиин Ли Аби Аль-Фарож Аль-Асфаханий 120-бет.

Хасан бин Али Аллах алардан ыраазы болсун

Момундардын Амири жана бешинчи Халифасы (3-49 хижрий жылдары жашаган)

مبرة الآل والأصحاب

Абу Бакр менен болгон мамилеси

Хасан Абу Бакр жана Умардын халифалык доорунда 9 жашта эле. Абу Бакрдын Хасан жөнүн айткан сөздөрү Бухарий хадис жыйнагында келген. Укба бин Харис риваят кылат: Абу Бакр Асырды окуп жолдо баратып Хасандын балдар менен ойноп жатканын көрөт. Аны мойнуна олтургузуп бул атасына окшобой Аллахтын элчисине окшойт, деӣт, жанын баратакан Али күлөт. [11]

Умар менен болгон мамилеси

Умардын (Аллах андан ыраазы болсун) Халифалык доору башталганда 11 жашар эле. 21 жашына чейин Умардын Халифалыгынын астында болду.

1. Умар Хасан менен Хусейинди катуу жакшы көрөндүгүнөн олжодон экөөнү болуп берчү, чоң сахабаларга болгондой. Олжону Хасан менен Хусейинге бермейинче башкаларга берчү эмес.[12]
2. Бир жолу Йеменден кийим алып келишкенде Хасан менен Хусейнге чак келбей калат, Умар аны кайрадан буйрутуп алдырат. Алар кийип көргөндө мына эми жарашты деп кубанат.[13]
3. Умар Хасан менен Хусейинди катуу жакшы көрөндүктөн, бир жолу Хасан Хусейн менен олтурганда баласы Абдулла сөз озуп сүйлөйт, анда Умар сенин атаң булардын атасынан артык эмес, сенин энең булардын энесинен артык эмес, жөн отур деӣт.[14]

Эки нурдун ээси Усман менен болгон мамилеси

Хасан Усман Халифалык убагында жашы 30га жакындап калган эле. Усман (Аллах андан ыраазы болсун) Хасанды жакшы көрөндүгүнөн аны көп коргочу. Хасан менен Маркундун окуясында Усман айбай ачуусу келип Хасанды коргоп, Маркунду кылычы менен кубалап жөнөйт. Хасан аны токтотуп калат.[15]

Такыбалыгы жана мусулмандардын канын төктүрбөгөн

Аллахтын элчиси айтты:
Бул мырза неберемди Аллах Таала эки чоң мусулман жамаатын жараштырганга себепчи кылат.[16]
Пайгамбарыбыздын бул шарапаттуу небереси беш ай Халифа болуп, колунда он миң деген аскер бар болуп, бирок мусулмандардын каны төгүлбөсүн деп, Халифалыктан баш тартат 40-хижрий жылы, ушул жыл биригүү жылы деп аталат.[17]

1) Сунану Аби Дауф (4647), Сунану Тирмизий 3/341 (2226) Аль-Муснад 5/220 (21969)
2) Анын (Хасан ибн Али) Туура жолдогу Халифтердин бешинчиси экендиги «Бидая ва Нихая» китебинде ачыктапган 8/15. Шарх Ат-Тахавиййати (545), Аккааму аль-кураан Ли ибн Аль-А'робий 4/1720, Шарх-Ан-Нававий а'лаа Сохийхи Аль-Бухаарий 24/24. Файду Аль-Кодийр 2/409, Ас-Соваацку аль-Мухрикоту 2/397
3) Аль-Мождий фи ансаабит ат-Толибийн маккийку Махдий Рожаий 202-бет
4) Аль-Мождий фи ансаабит ат-Толибийн 201-202-бет Ли-баабу аль-ансаабу Ли-л-Байхакий 343-бет
5) Укуугу аз-захаби фи жамхароти ансаабил аль-ароб Ли-ибни Хазм 185-бет. Тахзийбу аль-ансаб Ли-л-Убадалий 33-бет.
6) Аль-Хасан Аль-Муснанын жана анын баласы Абдулахтын китебине кайрылуу керек.
7) Таарихху димашк таржаматту (Аль-Мунзир ибн Аз-Зубайр) Аль-Махбар Ли ибн Хабиб 448.
8) Жамхароотту Ансаабил Аль-Ароб Ли ибн Хазм 38-бет Абнаау Аль-Имаам фи Миср уа Аш-Шан Ли ибн Тоба-Тоба 77-бет
9) Таарийху АтТОбарий 5/270 Аль-Каамилу фи Ат-Таарихи Ли-ибн Аль-Асир (Ахдаасу сунна 30-хижрий жылы) ва Таарийху ибну Холдун 2/135
10) Таарийху ибн Холдун 2/128
11) Аль-Бухорий Китабу Аль-Манаакиб, бабу сыфати Ан-Набий салла Аллаху алейхи ва Аалихи ва саллам (3349)
12) Аль-Хороолсу Ли-Аби Юсуф 43-бет Мусоннафу Абди Ар-Роззак 11/100; Сияру Алаами Ан-Нубалаа 3/269
13) Шарху нахжи Аль-Балага Ли ибн Аби Аль-Хадид 12/215
14) Бихаару Аль-Анвар ли Аль-Мажлисий 10/38 -Мансаабу Аали Аби Тоолиб Ли ибн шахри Аашууб 2/269
15) Ибн Аби шайба фи Аль-Мусоннаф 15/224 -Таарийху димашк (Таржаматту Усман радыя Аллаху анху) (37694) 39/390 Муснад Исхак ибн Рахауейх (2088 Китабу Аш-Шарийа Ли Аль-Аажурий (434) Аль-Бидаяту ва Ан-Нихая 8/36
16) Аби Бакроодон (радыя Аллаху анху) Аль-Бухорий келишин китебинде пайгамбардын Аль-Хасанга айтканын риваят кылат: «Чындыгында менин балам падыша (башчы)» 2704
17) Ансаабу Аль-Ашроф Ли Аль-Баазирий (3/49)

Фазилеттери

Абу Хурайра Аллах андан ыраазы болсун риваят кылат:
Аллахтын элчиси (Хасан жөнүндө) айтты:
«О Аллах аны жакшы көр жана аны жакшы көргөнду жакшы көр» Бухарий (2016). Муслим (2421).
Абдулла бин умар риваят кылат: Аллахтын элчиси Хасан менен Хусейн жөнүндө айтты: «Алар менин бул дүйнөдөгү жыпар жыттарым.» Бухарий 3543.
Аллахтын элчиси айтты: «Хасан жана Хесейн Бейиш балдарынын мырзалары.» Муснад Ахмад (11012) Насаий (8525) Тирмизий (3768)
Бухарий 2016, Муслим 2421

Бешинчи Халифа

Суфян Аллах андан ыраазы болсун риваят кылат: Аллахтын элчиси айтты: «Халифалык отуз жыл болот андан кийин падышалык (Хандык бийлик) болот» (1)
Пайгамбарыбыз айткан халифалык доорго, отуз жылдын ичине төрт Халиф жана Хасан (Аллах алардан ыраазы болсун) кирет. (2)

Балдары

Аялдары

- Толха (2) — баласы — Умму Исхак бинт Толха бин Убайдулла (Аллах андан ыраазы болсун)
- Абубакр бин Хасан (Аллах андан ыраазы болсун) (Карбалада шейит болгон) — баласы — Малика бинт ал-Ахнаф бин Койс
  Умму Хасан бинт Хасан (Аллах андан ыраазы болсун) Абдулла бин Зубайр бин Аввамга турмушка чыккан (4)
- Зайд (Аллах андан ыраазы болсун) (5) — баласы — Умму Башир бинт Абу Масъуд ал-Ансорий ар-Бадрий (Аллах андан ыраазы болсун)
- Хасан ал-Мусанна (✷) — баласы — Хаула бинт Манзур ал-Фароозий (6)
  - Иброхим (ал-Гомр)
    - Бану Тобаа-Тобаа
      - Мухаммад бин Тобаа-Тобаа (лакабы) йеменде Имамдардын атасы деп аталган.
  - Абдулла ал-Камил (ал-Мазд)
    - Балдары
      - Сулайман — ал-Ямааманын ал-Хадиро деген жеринде Бану Мухаммад мамлекетин түзгөн.
      - Идрис — Мароккодо ал-Адаарисо мамлекетин тузгон
        - Бану Умаййанын акыркы мамлекети болгон Андалусияда Бану Хамуд мамлекетин түзгөн

  Балдары:
  -азыркы Судан тарапта Бану Солих мамлекетин түптөгөн.
  -Шарапаттуу Меккеде Бану Намаа мамлекетин түптөгөн.

  ✷ибну Холдун тарых китебинин 1512 бетинен алынды.

Хафса бинт Абдуррохман бин Абу Бакр (Аллах андан ыраазы болсун) (7) Хафса Хусейнге турмушка чыккан деп та айтылат. Жаьфар ас-Содиктин тайежеси болот.

Хасандын он алты баласы болгон. Он бир эркек калганы кыздар.(8)

Он биринчи бөлүм

Пайгамбарыбыздын үй бүлөсү менен Усмандын үй бүлөсү

Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) сегиз жакындыгы бар.

1). Усман (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси менен (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үчүнчү атасы Абду Маннафка барганда насабы биригет.

2). Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) таенеси Ал-Байзоо пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) атасы Абдулла менен бир тууган.

3). Энесинин чоң атасы Кариз да Абдуманнафтын балдарынан болгон. Ошентип Усман (Аллах андан ыраазы болсун) ата тарабынан да, эне тарабынан да Аллахтын элчиси менен насабы бир.

4). Баарына белгилүү болгондой, Аллахтын элчисинин кызы Рукоййага үйлөнүп ага күйөө бала болуусу. Рукоййага (Аллах андан ыраазы болсун) хижраттан мурун үйлөнүп, Хабашага (Эфиопия) бирге хижрат кылган анан мадинага хижрат кылган. Бадр газават учурунда ооруп калып каза болот.

5). Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) биринчи кызы каза болгондо экинчи кызы Умму Кулсумду берип Усман (Аллах баарынан ыраазы болсун) эки нур ээси деп аталган.

Аллах сахабалардын баарынан ыраазы болсун. Достук жана туугандыктары куттуу болсун.

Муну менен эле чектелбей анын небере чеберелери да пайгамбардын небере чеберелерине үйлөнүшүп кыз беришип урук туугандык дагы уланган. Аны төмөнкү схемада көрө аласыздар.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салат саламдары болсун): “Периштелер уялган кишиден мен да уяламын”-деп айткан. Муслим 2401.

Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Усманды (Аллах андан ыраазы болсун) бир нече ирет бейиш менен сүйүнчүлөгөн: “Ким оор абалда аскерди жабдыктар менен дайындаса ага бейиш”-дегенде, Усман аскерди бүт жабтыктар менен дайындады. “Ким руума кудугун казса ага бейиш”-дегенде, Усман ал кудукту казды. “Байъату ар-Ридванда” баары Аллахтын элчисине (ага Аллахтын салават саламдары болсун) кол берип жытканда, Усмандын (Аллах андан ыраазы болсун) ордуна Аллахтын элчиси экинчи колун бул Усмандын колу деп Усмандын ордуна ант берди. Дагы бир артыкчылыгы Пайгамдарыбыздын мечитинин жанындагы үйлөрдү сатып алып Медина мечитин чоңойткон.

Жакшылап ойлонуп көргүн эгерде Усман (Аллах андан ыраазы болсун) душман болгондо же анын дининде, же адеп ахлагында күмөнү болгондо бир кызынан кийин экинчи кызын бермекпи?

Пайгамбар (ага Аллахтын салават саламдары болсун) менен Усмандын (андан Аллах ыраазы болсун) туугандык байланышы

مبرة الآل والأصحاب

Жогорудагы сандар бир бири менен кудалык байланышты билдирет. Сахаба

Алынган негиздер:

- Аль-Усайлий Ли-ибни Ат Токтокий
- Бихаару аль-анваар Ли-Л-Мажласий
- Аль-Бидаяту ва ан-нихаяту Ли-Л-Хаафих Ибни-Касийр
- Таарийху аль-ислаам Ли-Захабий
- Таарийху Димашк Ли-Ибни А'саакир таржамату Зайд бин Умар бин Аль-Хаттооб.
- А'яану аш-шийа'ти Ли-Мухаини Аль-Амийн
- Сияру а'лааму ан-нубала'
- Рияаду аль-масааил Ли-Т-Тобтооий
- Ат-Тобакооту аль-Кубро Ли-Ибни Са'д.
- Кашфу аль-лисаам Ли-л-Фаадил Аль-Хиндий
- Кифааяту аль-ахкаами Ли-с-Сабзаавий
- Аль-Ваафий фиаль- Вафаяати Ли-С-Сафади
- Васааилу аш-шийа'ти Ли-л-Хурри аль-аа'милий
- Мухталифу аш-шийа'ти ли-л-халлий

Бул дарак кудалык жана туугандык кээ бир байланыштарды гана чагылдырат.

Бул дарак Сахабалардын бир бирине болгон кудалык жана достук байланышын бекем экендигин тастыктайт. Бул байланыш жана достук фитнага чейин жана фитнадан кийин да уланган. Мусулмандардын ортосуна жана тарыхына бүлүк салгандардан этият бололу.

Он экинчи бөлүм

ПАЙГАМБАРЫБЫЗДЫН ҮЙ БҮЛӨСҮ

Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үй бүлөсү менен Сахабалардын үй бүлөсүнүн карын катташы бекем болгондугуна жогорку санжыра далил.

1. Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үй бүлөсү коомдон өздөрүнчө бөлүнгөн эмес.
2. Үч кызын Курайш уруусуна берген.
3. Усмандын үй бүлөсү менен Марван бин хакамдын үй бүлөсү менен 8 жолу. Ошондой эле Абу Суфияндын үй бүлөсү менен 4 жолу кудалашкан.
4. Али бин Абу Тоолибдин үй бүлөсү менен 13 жолу кудалашкан.
5. Бул кудалашуулардын көбү Соффейн, Аль Жамал жана Карбала окуяларынан кийин болгон.
6. Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) үй бүлөсү менен Абу Суфияндын үй бүлөсү 4 жолу кудалашкан. Бул кудалашуунун эң шарапаттуусу Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) Абу Суфияндын кызы Умму Хабибага үйлөнүүсү. Аллах баарынан ыраазы болсун.

Туугандык жана Пайгамбар менен бирге болуу шарапатына ээ болгондор

مبرة الآل والأصحاب

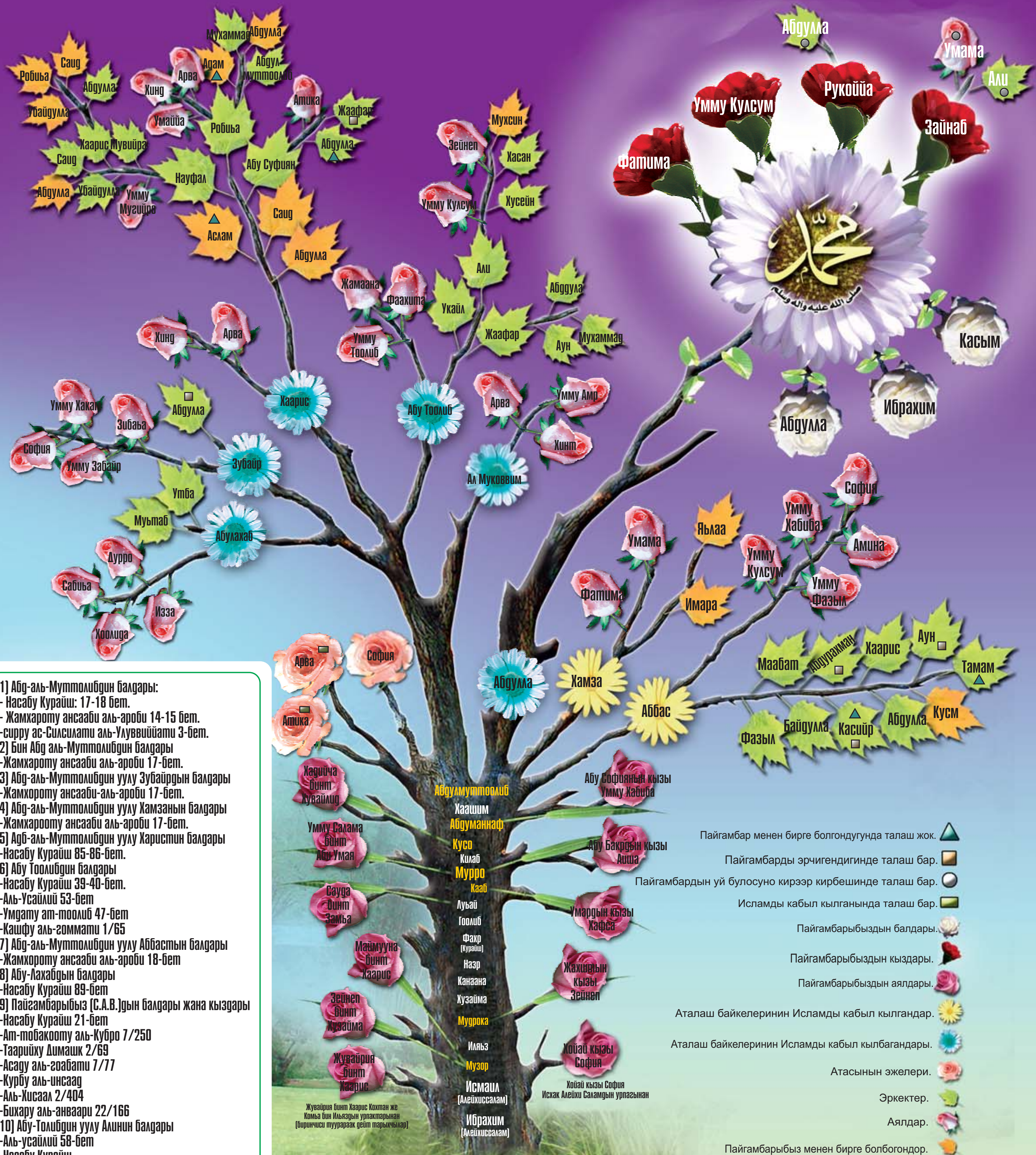

1) Абд-аль-Муттолибдин балдары:
- Насабу Курайш: 17-18 бет.
- Жамхароту ансаали аль-ароби 14-15 бет.
-сирру ас-Силсилати аль-Улуввиййати 3-бет.
2) Бин Абд аль-Муттолибдин балдары
-Жамхароту ансаали аль-ароби 17-бет.
3) Абд-аль-Муттолибдин уулу Зубайрдын балдары
-Жамхороту ансаали-аль-ароби 17-бет.
4) Абд-аль-Муттолибдин уулу Хамзанын балдары
-Жамхарооту ансаали аль-ароби 17-бет.
5) Адб-аль-Муттолибдин уулу Харистин балдары
-Насабу Курайш 85-86-бет.
6) Абу Тоолибдин балдары
-Насабу Курайш 39-40-бет.
-Аль-Усайлий 53-бет
-Умдату ат-тоолиб 47-бет
-Кашфу аль-гоммати 1/65
7) Абд-аль-Муттолибдин уулу Аббастын балдары
-Жамхороту ансаали аль-ароби 18-бет
8) Абу-Лахабдын балдары
-Насабу Курайш 89-бет
9) Пайгамбарыбыз (С.А.В.)дын балдары жана кыздары
-Насабу Курайш 21-бет
-Ат-тобакооту аль-Кубро 7/250
-Таарийху Димашк 2/69
-Асаду аль-гоабати 7/77
-Курбу аль-инсаад
-Аль-Хисаал 2/404
-Бихару аль-анваари 22/166
10) Абу-Толибдин уулу Алинин балдары
-Аль-усайлий 58-бет
-Насабу Курайш
- фи ансаали ат-тоолибийн 192-бет
- 186-бет
-Кашфу аль-гамматы 2/67-68 бет
-Мунтахаа аль-аамаал 1/26-1-262
11) Момундардын энелери
*Аль-Хадааику аль-мунаахироту 23/88-90
*Кашфу аль-готтоьу

Пайгамбар менен бирге болгондугунда талаш жок.
Пайгамбарды эрчигендигинде талаш бар.
Пайгамбардын уй булосуно кирээр кирбешинде талаш бар.
Исламды кабыл кылганында талаш бар.
Пайгамбарыбыздын балдары.
Пайгамбарыбыздын кыздары.
Пайгамбарыбыздын аялдары.
Аталаш байкелеринин Исламды кабыл кылгандар.
Аталаш байкелеринин Исламды кабыл кылбагандары.
Атасынын эжелери.
Эркектер.
Аялдар.
Пайгамбарыбыз менен бирге болбогондор.
Алыскы туугандык байланыш.

Бул улуу ысымдар пайгамбарыбыздын негизги ататеги болуп эсептелет. Алар пайгамбарыбызга ыйман келтирип аны менен бирге жашашкан. Баарынан Аллах ыраазы болсун.

Бул ататек бардык тарых китептеринде жазылган. талаш тартыш болгондорду жогоруда озгочо белгилер менен айырмаладык.

Он үчүнчү бөлүм

ЗУБАЙР ПАЙГАМБАР ҮЙҮНДӨ

Зубайр (Аллах андан ыраазы болсун) Аллахтын элчиси менен (ага Аллахтын салаваттары болсун) төртүнчү атада биригет.

Эки бир тууган эжеси Хадича Пайгамбарыбыздын биринчи аялы, Фатиманын энеси (Аллах алардын баарынан ыраазы болсун) аялдардан исламды биринчи кабыл кылган.

Пайгамбарыбыздын атасы Абдулла Зубайрдын тайкеси болот. Энеси София Абдулмутоллибтин кызы.

Зубайр "Бейиш" убада кылынган он кишинин бири.

Алты кеңешчинин катарына кирген.

Он эки жашында, кээбирлер сегиз жашында исламды кабыл кылган дешет.

Жүз жыл ичинде Зубайрдын үйбүлөсү менен Алинин үйбүлөсүнүн кандай кудалашканын кийинки беттен көрө аласыздар. Жакындыгын, достугун жана бирдигин баса белгилеп бир кылым ичинде он төрт жолу кудалашкан экенин тарых тастыктайт.

Бул эки улуу үйбүлө бирибирине душмандыгы же кастыгы же турган-жүргөн жолунда келишпестик болгондо мындай карын катташ болмок эмес.

مبرة الآل والأصحاب

Зубайр *(Аллах андан ыраазы болсун)*

Пайгамбар *(ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун)* үйүндө

Кусай
(Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) бешинчи атасы)

Хуайлид

Абдулмутталиб

Аувам
(Забайрдын атасы)

София
(Забайрдын энеси)
(Аллах андан ыраазы болсун)

ЗУБАЙР
(Пайгамбарыбыздын (ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун) ата тарабынан жана куда тарабынан да тууганы)

Абдулла
(Забайрдын тайкеси)

Хадийжа *(Аллах андан ыраазы болсун)*
(Забайрдын эжеси)

Мухаммад *(ага Аллахтын Салам Салаваттары болсун)*
(Забайрдын тайкесинин баласы)

Фатима Захра *(Аллах андан ыраазы болсун)*
(Забайрдын эжесинин кызы)

1) Сияру А'уаами Ан-Нубалаа Ли Аль-Хаафиз Аз-Захабий 1/43
2) Сияру А'уаами Ан-Нубалаа 1/41
3) Аль-Исообату Ли Аль-Хаафиз ибн Хажаар 425-бет
4) Аль-Исообату 1721-бет
5) Аль-Коуаuugy уа Аль-Фауаugy Ли Мухаммад ибн Маккий Аль-Ауаамилий 2/327
6) Мустадрокаату илми Ар-Рижаали Ли Аш-Шахрудий 3/419
7) Аль-уафий Ли Ас-Софдий 16/326.

→ Аталык жана балалык байланыш.

- - → Эки бир туугандык байланыш.

(Аллах алардан ыраазы болсун) сахабаларга айтылат.

Жогорудагы сүрөт Зубайрдын Пайгамбарыбыз менен туугандык байланышын көрсөтөт.

1. Атасынын эжесинин баласы.
2. төртүнчү атасынын небересини.
3. Хадичанын байкесинин баласы.
4. Фатиманын тайкесинин баласы.

Он төртүнчү бөлүм

Али менен Зубайрдын кудалашуусу (Аллах алардан ыраазы болсун).

Жогорудагы теманы улап, азыр болсо эки улуу үйбүлө Зубайр менен Алинин (Аллах алардан ыраазы болсун) куда-сөөктүк мамилесин айтып өтөлү.

1). “ал-Жамал” кагышуусунан кийин биринчи кудалашуулары болот. Бул кагылышуудан кийин сахабалардын ортосундагы мамиле бузулду деген дин душмандарынын сөздөрү бул никеден кийин жалганга чыкканы ачык болуп калат.

2). Бир кылымдын ичинде, балдарынын алты муунунда он үч кудалашуу болгон.

3). Зубайр менен Хасандын (Аллах алардан ыраазы болсун) арасында беш кудалашуу болгон.

4). Зубайр менен Хусейндин (Аллах алардан ыраазы болсун) алты кудалашуу болгон.

Али менен Забайрдын кудалык байланышы

(Алардан Аллах ыраазы болсун)

مبرة الآل والأصحاب

100 жыл ичинде Зубайр менен Алинин урпактары 13 жолу кудалашкан

Кусой бин Килаб

Абду Маннаф → Али бин Абутолиб *(Андан Аллах ыраазы болсун)*

Абдул Изза → Забайр бин Аувам *(Андан Аллах ыраазы болсун)*

1. Фатима — Мунзир ← Убайда
2. Хасан *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Хасан → Малика — Жаафар ← Мусаб
3. Хасан *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Рукоййа — Амр ← Мунзир
4. Хасан *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Хасан → Абдулла → Мухаммад — Фахита ← Фалих ← Мухаммад ← Мунзир
5. Хасан *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Хусейн — Амина ← Хамза ← Мунзир
6. Хасан *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Умму Хасан (Нафиса) — Абдулла *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
7. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Сакина — Мусаб
8. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Али → Хусейн — Холида ← Хамза ← Мусаб
9. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Али → Умар → Муса — Убайда ← Забайр ← Хишам ← Урва
10. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Али → Умар → Жаафар — Фатима ← Усман ← Урва
11. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Али → Хусейн → Ибрахим — Барика ← Абайдулла ← Мухаммад ← Мунзир
12. Мухаммад → Али → Аун → Мухаммад — София ← Мухаммад ← Мусаб
13. Хусейн *(Андан Аллах ыраазы болсун)* → Али → Хусейн → Абдулла — Умму Амр ← Амр ← Забайр ← Амр

→ Аталык байланыш.

○ Нике байланышы.

Бул эки тарихий инсандардын да жылдар бою карын катташы болгонунун Ислам тарыхы тастыктайт. Тарыхыбызды бурмалоого аракет кылгандардан сак болоолу.

Эскертүү: бул санжыра кээбир байланыштарды гана камтыды, баарын эмес.

Эң негизги кайрылган булактар

1) Аль-Маарифу Ли ибн Кутайба 224
2) Шажароту Туба Ли Мухаммад Махдий Аль-Хаанирий 120
3) Жамхарооту Ансааби Аль-Араб Ли ибн Хазм 22, 53,55
4) Сирру Ассилсилати Аль-Улувиййати Ли Аби Насри Аль-Бухарий 7,69,78,79
5) Мужаму Рижаами Аль-Хадис Ли Аль-Хуний 12/76
6) Насабу Курайш Ли Аз-Зубайрий 19, 26
7) Аль Махбар Ли ибн Хабиб 57
8) Мустадракаату Илми Ар-Рижаал Ли Ан-Намаазий 8226
9) Аль-Маждий фи Ансааби Ат-Тоолибиин Али ибн Мухаммад Аль-Алавий 195
10) Ат-Тобакооту Аль-Кубро Ли ибн Сад 5/327

Он бешинчи бөлүм

АЛИ МЕНЕН ТОЛХАНЫН ҮЙ БҮЛӨЛӨРҮНҮН КУДАЛАШУУЛАРЫ
(Аллах алардан ыраазы болсун)

Бул сахабанын фазилетин эчким четке кага албайт. Бейиш убада кылынган он кишинин бири, сегиз биринчи исламга киргендердин бири, абу Бакрдын колунан исламды кабыл кылган бешөөнүн бири, “алты кеңешчинин” бири ошондой эле Курайш уруусунан болот.

1). Аллахтын элчисинин уругуна жакын болуусун каалап Алинин баласы Хасанга Толха кызын, Умму Исхакты турмушка берет (Аллах баарынан ыраазы болсун).

2). Хасан (Аллах андан ыраазы болсун) шейит болгондон кийин анын иниси Хусейн улуу кудалыкты үзгүсү келбей Умму Исхакка үйлөнөт. Алардан Фатиманын (Аллах андан ыраазы болсун) небереси “кичинекей Фатима” төрөлөт.

3). Суроо! Эмне үчүн Хасан жана Хусейн экөө тең Толханын кызына үйлөнүшөт? Бул экөөтең “ал-Жамал” салгылашуусуна катышпады беле?! Дин душмандары айткандай, булар Толхага душман болгондо анын кызына үйлөнмөк эмес.

4). Алини баласы Хасандан болгон небереси жана Махаммадтан болгон эки небереси Толханын кызы Хафсага бири каза болгондон кийин экинчиси үйлөнөт.

5). Толханын небереси Нух Алинин чебереси Абдага үйлөнөт (Аллах алардын баарынан ыраазы болсун). Абда ал-Бакирдин бир тууганы жана ас-Соодик менен ЗайнулЪаабидин эки бир тууганы болот.

Булар бир уруудан, достук ыймандаш жана кудалык тууган болушкан. Бири бирине жакын адамдардан болушкан. Бул нике менен эле туугандыктарын токтотушпай андан кийинда кыз алып кыз беришкен. Сахабалар достуктарын кудалашып бекемдешкен.

Бул улуу сахабаларга сөз тийгизгиси келген дин душмандарынын сөздөрү эч кандай чындыкка жатпайт. Кандай жалаа жаппасын чыныгы тарыхты бурмалай алышпайт.

Али менен Толханын кудалык байланышы

(Алардан Аллах ыраазы болсун)

مبرة الآل والأصحاب

1) Талханын кызы Умму Исхакты Хасандын (р.а.) үйлөнүшү
- Насабу Курайш 50-бет.
- мин ансааби аль-ашрооф 3/305
- Аль-Мухриб 442-бет
- Аль-Ма'ариф 233-бет
- Аль-Иршаагу Ли-Л-Муфийд 2/20

2) Талханын кызы Умму Исхакка Хусейнүйлөнүшү.
- Насабу Курайш 59
-Мукоотилу ат-Тоолибийн 166-бет
- Аль-Иршаагу Ли-Л-Муфийд 2/135

3) Имрондун кызы Хафсага Хусейндин уулу Хасан анын уулу Абдуланын үйлөнүшү
- Аль-Мухриб 448,
- Аль-Каамилу фи аль-луготи аль-абад.

4) Лух бин Иброхим бин Мухаммад бин Талханын Али бин Ал-Хусейндин кызы Убдага үйлөнүшү.
- Насабу Курайш 72-бет
- Аль-Мухбир 438-бет. Куняcы (Умму А'ли)
- Аль-Мухриб 45-бет
- Хижроту ансааби аль-а'роб 52-бет

5) А'линин уулу Мухаммад, анын уулу Аундун Имрондун кызы Хафсага үйлөнүшү.
- Аль-Мухриб 448-бет.

Эскертүү: бул кээбир кудалык байланыш, баары эмес

Жогорудагы сүрөттө да, тарыхта сахабалардын куда-сөөктүк байланышы небере чеберелерге улангандыгын тастыктайт

Дин душмандары канчалык тарыхты бурмалабасын чындын ачык айкын бойдон кала берет.

Он алтынчы бөлүм

Хусейндин Сахабалар менен кудалыгы

Келигле эми Алинин баласы Хусейндин үйбүлөсү кимдер менен кудалашканына карап көрөлү. Биздин өзгөчө көңүлүбүздү бурган Хусейндин бала Али жана эки кызы Фатима менен Сакина. Булардын баары “Карбала” салгылашуусуна атасы Хусейн жана башка туугандары менен бирге катышкан.

1). Алинин небереси, Хасандын уулу Хасан (ал-Мусаннаа) “Карбала” салгылашуусунан катуу жаракаттар менен чыгат. Аялы Фатима Хасан (ал-Мусаллас), Абдулла (ал-Махд) жана Иброхим (ал-Гомр) аттуу бала төрөп берет. Баары илимдүүлүгү жана таквалыгы менен белгилүү.

2). Хасан Аль Мусанна 97-хижрий жылы Карболада каза болгондо аялын Абдулла бин Амр бин Усман бин Аффан алган.

3). Сукаинанын күйөөсү Абдулла бин Хасан бин Али бин Абу Тоолиб. Кээ бир негиздерде Абдулланы Касым деп лакабын Абу Бакр деп келет.

4). Күйөөсү каза болгондон кийин Мусъаб бин Зубайр бин Аввамга турмушка чыгып Фатима деген кыздуу болот.

5). Мусъаб каза болгондон кийин 71-хижрий жылы Абдулла бин Усман бин Абдулла бин Хакимге турмушка чыгып Усман деген балалуу болот.

6). Күйөөсү каза болгондо Зайд бин Амр бин Усман бин Аффанга турмушка чыгат.

7). Күйөөсү каза болгондо Ибрахим бин Абдурахман бин Ауф турмушка чыгат. Аны менен 3 айдан кийин ажырашат.

8). Андан кийин Аль Асбах бин Абдулазиз бин Марван бин Хакамга Халифа Умар бин Абдулазиздин бир тууганына турмушка чыгат.

Хусейндин сахабалар менен кудалык байланышы

مبرة الآل والأصحاب

Сакинанын күйөөлөрү Газаватта шейит болуп же өмүрү кыска болгону себептүү көп турмушка чыккан

1.
«Насабы Курайш» 59 бет.
«Альмаьариф Ибну Кутайиба» 213 бет.
«Ансаабу Аль-Ашрооф» 419/2
«Таариху Димашк» 13/74. 9 7 3 6 бет.
«Макоотилу Ат-Тоолибин» 167 бет.
«Аль Асылий» 62 бет.
«Насабу Курайш» 51 бет.
«Макоотилу Ат-Тоолибин» 166 бет.
«Кашфу Аль-Гумма Лиль Ирбалий» 202/2
«Мунтахи Аль-Аммал» Ли Аббас Кумайи 652/1

2.
«Тобокат Аль Хубро» 469/8
«Тарийху Димашк» 153/73. 9696 бет
«Насабу Курайш» 59 бет.
«Ал-Маьаариф Ли Ибну Кутайба» 214 бет.
«Жумал Мин Ансааб Аль-Ашрооф» 416/2.

Он жетинчи бөлүм

МУХАММАД АЛ-БААКИР

Алинин чебереси Мухаммад, ал-Баакир деген лакап менен белгилүү болгон (Аллах баарынан ыраазы болсун). Имамдардын улугу, баатырлардын көк жалы, түптүү жердин баласы. Курайш уруусунун Хашим тобунан болот. (56 хижрий жылы төрөлүп 114 хижрий жылы каза болгон.)

Илимди терең үйрөнүп, илимдин негизин маңызын түшүнгөндүктөн ага ал-Баакир деген лакапка татыган.

Анас бин Малик, Жабир бин Абдулла, Абдулла бин Умар, Абдулла бин Аббас, абу Саид ал-Худрий жана башка улуу сахабалардан илим алган (Аллах алардан ыраазы болсун.)

Хадис жыйнактарында 244 хадис риваяттар кылган.

Аллах Таала бул улуу инсанга улуу үйбүлөнүн кызына үйлөнүүнү насип кылат. Ал Абу Бакрдын чебереси умму Фарвага үйлөнөт. Экөөнөн Мухаммад ал-Баакир менен умму Фарвадан ислам чөйрөөсүндө белгилүү болгон, аалым жана таква Жаъфар ас-Содик туулат.

Улуу инсандар ардайым улуу инсандардын үйбүлөсүнө куда түшүүнү каалашкан. Бул да болсо ошол инсанды урматтап сыйлап, кадыр баркын билгендик.

Мухаммад ал-Баакир бир маселени айтып жатып Абу Бакр ас-Сыддык (чынчыл) дейт. Жанындагылар ас-Сыддыкпы (чынчылбы)? Дешкенде. Ал, ооба чынчыл, ооба чынчыл, ооба чынчыл, деп үч жолу кайталап айтат да ким аны чынылдебесе ага Аллах Таала бул дүнүйөдө да аркы дүнүйөдө да ишенбейт, деди. Кээбир элге бузукулук тараткандар Абу Бакрды жалганчы деп айткан дешет. Аллах бизди мындай жалган жалаадан сактасын.

Мухаммад Ал-Бакир

Мухаммад бин Али бин Ал-Хусейн бин Али бин Абу толиб

(Мухаммад Ал-Бакир Алинин чөбөрөсү 56-хижрий жылы төрөлүп, 114-хижрий жылында каза болгон)

Устаздары

- **Умма Салама** (Хинд Ал-Махзумия) *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
- **Абу Саьид Худрий Ал-Ансарий** *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
- **Анас бин Малик Ал-Ансарий** *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
- **Жаабир бин Абдулла Ал-Ансарий** *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
- **Абдулла бин Аббас Ал-Хашимия** *(Андан Аллах ыраазы болсун)*
- **Абдулла бин Умар бин Ал-Хоттаб** *(Андан Аллах ыраазы болсун)*

Абу Жаьфар ал-Бакир сүйлөп жатып Абу Бакр Сыддык дегенде жанындагылар аны Сыддык дейсиңби?! дешкенде. Кыбыланы карап: Ооба Сыддык деймин, ооба Сыддык, ооба Сыддык, ооба Сыддык.
Ким Абу Бакрды Сыддык дебесе анын сөзүнө Аллах Таала бул дүнүйөдө да акыретте да ишенбейт.
Абу Жаьфар ал-Бакир заманынын чоң аалымы жана таква инсан болгон.
240 тан көп хадис риваят кылган.

Энеси

Умму Абдулла

Али бин Абу Толибтин баласы, Хасандын кызы

Аялы

Умму Фарва

Абу Бакр Ас-Сыдыктын небереси Касымдын кызы

Негизги булактар

1) Аль-Асылый Ли ибн Ат-Токтокий 149
2) Тахзиибу Аль-Камаал Ли Аль-Хаафиз Аль-Музий 26/137
3) Тазкироту Аль-Хуфааз Ли-Аль-Хаафиз Аз-Захабий 1/124
4) Умдаату Ат-Тоолиби Ли ибн Анба 345
5) Сияру Аалаами Ан-Нубалаа Ли Аль-Хаафиз Аз-Захабий 4/402
6) Кашфу Аль-Гимма Ли Аль-Арбилий 2/360

مبرة الآل والأصحاب

Он сегизинчи бөлүм

ХАФСА БИН МУХАММАД АД-ДИИБААЖ

Төрт халифанын жана Толха менен Зубайрдын небереси (Аллах баарынан ыраазы болсун).

Алты сахабанын небереси болуу, ал алтоонун төртөө улуу төрт халифа болуу бул сыймык жана сүйүнүч. Мындай сыймык көптөргө бериле бербейт.

Бул карын катташ жана туугандыкты схеманан так көрө аласыз.

Сахабалардын достугу бири бири менен кудалашуу менен эле чектелбей балдары, небере-чеберелерида достошуп достуктарын кудалашуу менен бекемдешкен, буга тарых күбө. Достук жана кудалашуу 150 жылга созулуп Хафса менен Мухаммад ад-Дибааж баш кошушат (Аллах алардан ыраазы болсун).

Сахабалардын арасында уруш-талаш, келишпештик жана бири бирин жаман көрүү болгон эмес. Алардын достугу бекем жана кудалашуусу терең болгон. Алар замандаштарына акыл насааты жана бүт үммөткө үлгүсү менен белгилүү болушкан. Булардын илим жана таквалыгына тарых өзү күбө. Алардын убагында ислам дини дүнүйөнүн төрт бурчуна чагылгандай тарап, адилеттүүлүк жана теңдик орногон. Алардын себебинен дүнүйө элинин баары исламга суктанышкан. Алар динди кармануудa мусулмандарга жана динди жеткирүүдө динсиздерге үлгү болушкан. **Биз болсо динди карманбагандыгыбыздан мусулмандардын арасында үлгү эмеспиз, динди түшүнбөгөндүгүбүздөн башкаларга үлгү эмеспиз**.

Мухаммад (Аддийбааж) тын кызы Хафса

Төрт халифанын жана Тольха менен Зубайрдин небереси

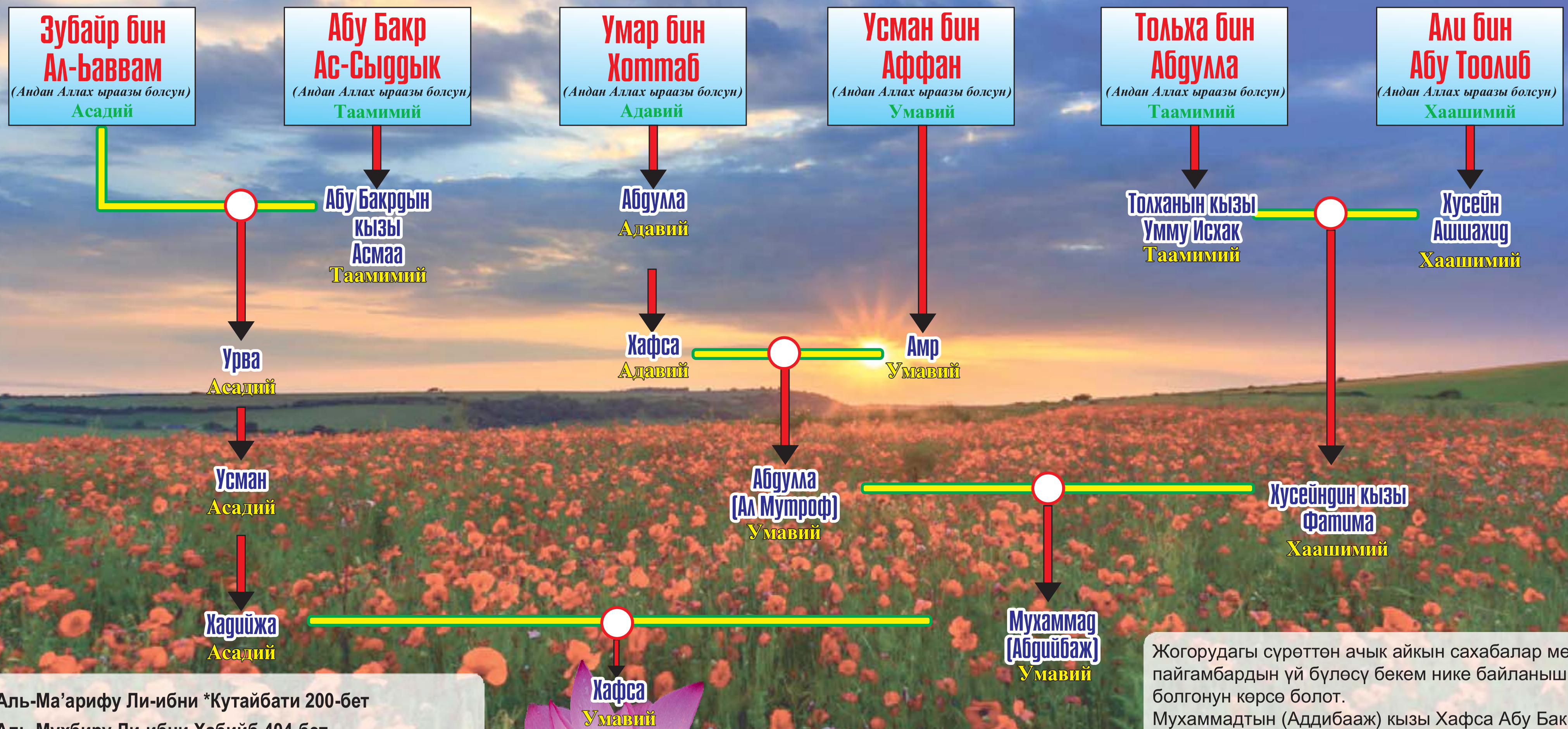

-Аль-Ма'арифу Ли-ибни *Кутайбати 200-бет
-Аль-Мухбиру Ли-ибни Хабийб 404-бет
- Шарху нахжи аль-балааготи Ли-ибни аби аль-хадийди 15/157-166 (мында Хафсанын теги аныкталып, бирок анын аты А'иша деп эскерилди)
- Аль-Жавхароту фий насаби ал-набийийи дава аль-ашроти Ли-л-биррий 1/273

Жогорудагы сүрөттөн ачык айкын сахабалар менен пайгамбардын үй бүлөсү бекем нике байланышында болгонун көрсө болот.
Мухаммадтын (Аддибааж) кызы Хафса Абу Бакрга, Умарга, Усманга, Алиге, Толха бин Убайдуллага жана Зубайр бин Аввамга (барынан Аллах ыраазы болсун) небере чөбөрөлөрү ачык көрүнүп турат.
Булда болсо башкалардын сахабаларды бири бирине душман болгонун көрсөткүсү келгендердин жанын ачыктап турат.
Сахабалардын достугунун бекемдигин небере чеберелеринин бири-бирине куда түшкөндүгү да далилдейт. Аллах баарынан ыраазы болсун.

Хафсанын чон аталары «Бейиш убада кылынган он сахабалардан» — Нике байланышы. — Туугандык байланыш.

Он тогузунчу бөлүм

Моомундардын энелери, Пайгамбардын (ага Аллахтын салават саламдары болсун) аялдары.

Ыймандуу, илимдүү, таква жана аруу, дүнүйөдөгү мусулман аялдарга үлгү болгон энелерибиз (алардан Аллах ыраазы болсун). Аллахтын элчисинин өзүнөн, анын үйүндө туруп тарбия алгандар кантип таквалыкта, адеп-аклакта жана аруулукта үлгү болбосун!.

Ким пайгамбарлардын аялдарына сөз тийгизсе ал пайгамбардын өзүнө сөз тийгизген болот. Тарбиялоочу кандай болсо тарбия алганда ошондой болот. Алар бул дүнүйөдө Аллахтын элчиси (ага Аллахтын салат саламдары болсун) менен бирге болгондой эле, акыретте да аны менен бирге болот.

Аллахтын элчисинин (ага Аллахтын салават саламдары болсун) биринчи аялы Хадича андан он беш жаш улуу болгон. Айша энебизге гана жаш турмушка чыккан эмес болгон. Калган аялдары турмуштан ажырашкан же жесирлер болушкан. Алардын баары мусулмандарга эне болушат Аллах Таала Куранда айтты: "Аялдары (мусулмандардын) энелери" ахзаб сүрөсү 6 аят.

Бул аяттан алынган пайда: ар бир мусулман өз энесин сыйлагандай эле Аллахтын элчисинин аялдарын сыйлоо керек. Бирөөнө жаман сөз айтуу Аллахтын өкүмүнө каршы чыгуу жана Аллахтын элчисин сыйлабоо болот.

Айша энебиз 2210 хадис, Умму Салама 378 хадис, Маймуна 78 хадис, Умму Хабиба 65 хадис, Зайнаб 11 хадис риваят кылган. Исламга эбегейсиз зор салым кошушкан. Жалпысынан 2742 хадис риваят кылышкан. Дин душмандары "момундардын энелерине" сөз тийгизүү менен алардын риваят кылган хадистерине да сөз тийгизгенди каалашат. Сахабалар Аллахтын элчиси менен сыртта бирге жүргөн хадистерди риваят кылышса, "моомундардын энелери" үйүнүн ичиндеги, жеке жашоодогу хадистерди риваят кылышкан.

Ушундай фазилеттин, сый-урматтын, илимдин ээлерин жана Аллах менен Анын элчиси ыраазы болгондорду бизда урматтап сыйлап, алардан үлгү алуубуз зарыл. Сыйлап урматтоо динден, жамандап акарат кылуу динден чыгарат.

1). Хадича жана Зайнаб бинт Хузаймадан башкасынын баары Аллахтын элчисинен (ага Аллахтын салават саламдары болсун) кийин каза болушкан.

2). Хадича жана Маймуунадан башкасынын баары "ал-Бакиъ"те көмүлгөн. Хадича энебиз Меккеде, Маймууна энебиз Сарф-деген жерде көмүлгөн.

3). Алардын арасынан акыркы каза болгону Умму Салама. 61 хижрий жылы каза болгон.

Момундардын энелери

Пайгамбарыбыздын аялдары

(Аллах алардан ыраазы болсун)

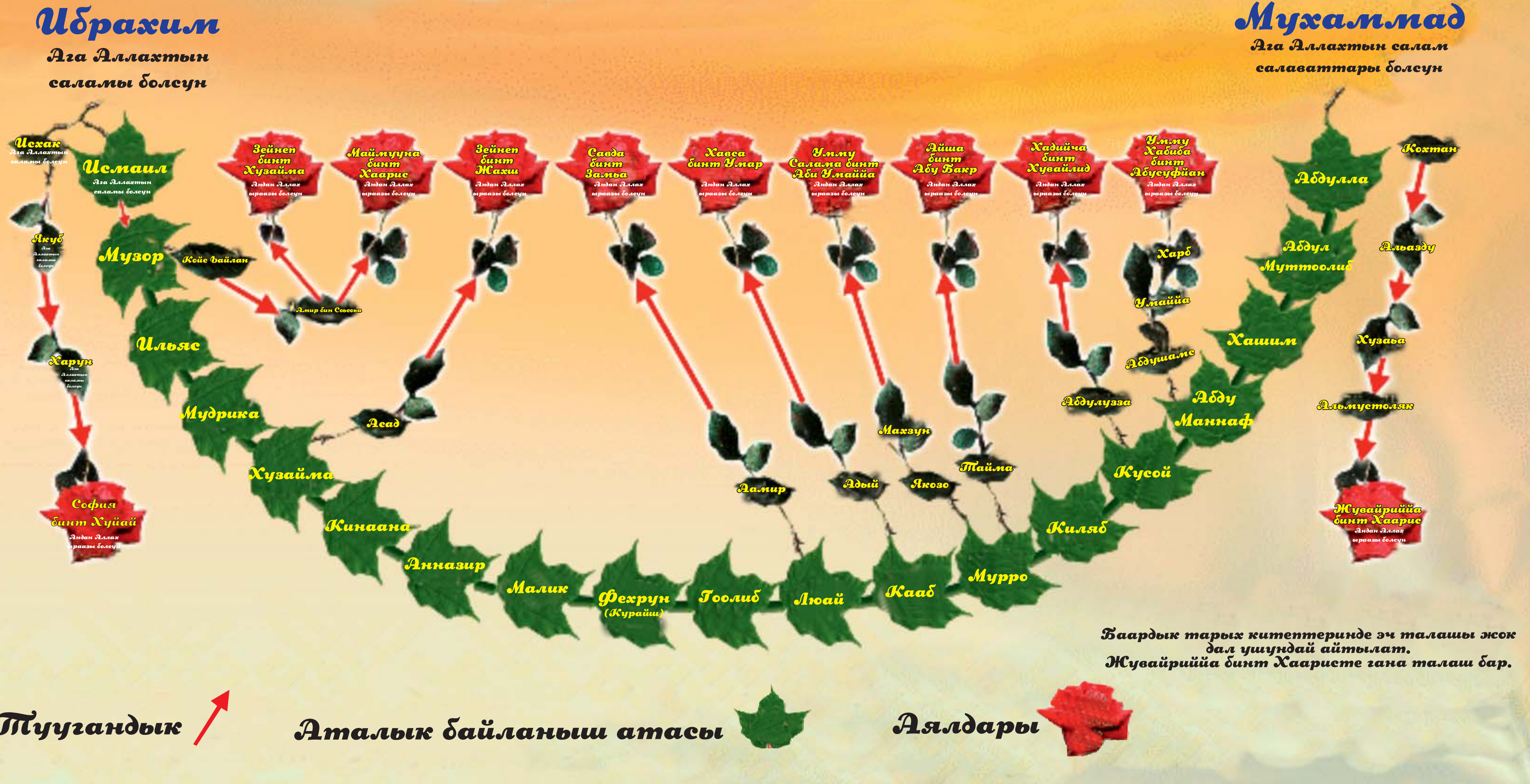

Жыйырманчы бөлүм

Бейиш убада кылынган 10 Сахаба

Ислам тарыхын окуп жатып бейиш убада кылынган 10 Сахабага көнүлүн түшөт. Булар жөнүндө көптөгөн Хадистер келген.

Саъид бин Зайд риваят кылат: Аллахтын элчисинин айтканын уктум: “Он киши бейиште - Пайгамбар бейиште, Абу Бакр бейиште, Умар бейиште, Усман бейиште, Али бейиште, Толха бейиште, Зубайр бин Аввам бейиште, Саъд бин Маалик бейиште, Абдурахман бин Ауф бейиште” эгерде кааласанар онунчусун атаймын деди Саъид. Жанындагылар ким ал дешкенде үн чыкпады, кайра дагы ким ал деп сурашканда Саъид бин Зубайр деди.

1. Булардын баары Пайгамбарыбызга жакын болушкан, достук жагынан да туугандык жагынан да жакын болушкан.
2. Баарынын теги Ибрахимдин баласы Исмаилге кайтат жана досу жана Пайгамбары Мухаммад.
3. Буларга сөз тийгизүү Пайгамбарыбыздын шарапатына жана ата тегине сөз тийгизүү.
4. Булардын экөөсү Бани Захро уруусунан болот, Пайгамбарыбыздын тайкелери. Саъд жана Абдурахман.
5. Ондун экөөсү Тайм уруусунан. Абу Бакр жана байкесинин баласы Толха.
6. Амр менен Саъид бин Заид Адий уруусунан.
7. Жалгыз Абу Бакрдын атасы гана Исламды кабыл кылган.
8. Төртөөсү Халифа, алтоосу Шуро кеңешчи болгон.
9. Биринчи Абу Бакр жана акыркы Саъд бин Аби Ваккас каза болгон.
10. Умар, Усман, Али, Толха жана Зубайр шейит болушкан.
11. Ононун баары Бадрга катышкан жана “Байъа Ризван”да кол беришкен.

Бейиш убада кылынган он сахаба

مبرة الآل والأصحاب

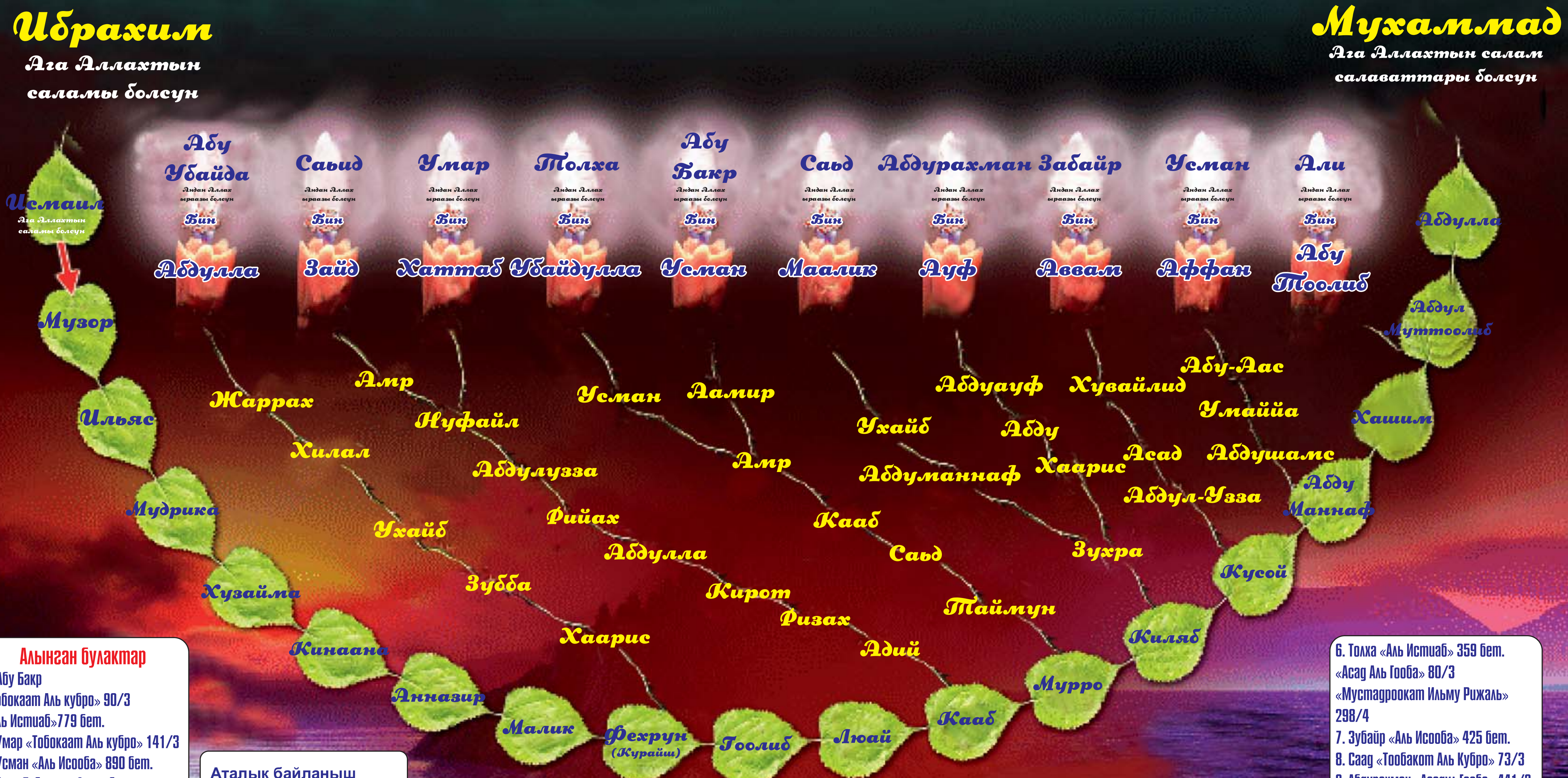

Алынган булактар

1. Абу Бакр «Тобокаат Аль кубро» 90/3 «Аль Истиаб»779 бет.
2. Умар «Тобокаат Аль кубро» 141/3
3. Усман «Аль Исооба» 890 бет.
4. Али «Тобокаат Аль кубро» 12/3, «Аль Иршаат» 5/1
5. Абу Убайда «Аль Истиааб» 828 бет. «Аль Куна Ва Аль Кооб» 120/1

Аталык байланыш
Музирдин онунчу атасы
Бейиш убада кылынган
Пайгамбардын атасы

Жогорудагы маалымат баардык тарых китептеринде жазылган

6. Толха «Аль Истиаб» 359 бет. «Асад Аль Гооба» 80/3 «Мустадроокат Ильму Рижаль» 298/4
7. Зубайр «Аль Исооба» 425 бет.
8. Саад «Тообакот Аль Кубро» 73/3
9. Абдурахман «Асадул Гооба» 441/3 «Мустадроокат Ильму Рижаль» 24/4
10. Саьид «Тообакот Аль Кубро» 203/3 «Мустадроокат Ильму Рижаль» 63/4

Жыйырма биринчи бөлүм

Төрт Халифанын учурундагы Ислам мамлекетинин чоңоюшу.

Жогорудагы картада төрт Халифанын убагында отуз жыл ичинде ислам мамлекетинин кандай чоңойгону көрүнүп турат. Ошондой эле канча деген эл исламды жана араб тилин кабыл алганы көрүнүп турат.

Сахабалардын эң биринчи максаты согушуу эмес ислам динин таратуу болгон. Ошондуктан көптөгөн элдер, уруулар сахабалардын адеп ахлагын, жүрүм – турумун көрүп жана исламдын чыныгы дин экенин билип согушсуз исламды кабыл кылышкан.

Жогорудагы картада Хасан, Хусейн, Абдулла бин Амр, Аббас, Абдулла бин Зубайр, Абдулла бин Амр бин Аас баарынан Аллах Ыраазы болсун, бир газаватта болгондугун аныктайт.

Төрт Халифанын доорундагы
Ислам жеткен мамлекеттер
مبرة الآل والأصحاب
ЕВРОПА
Константинополь
Армения
Умурийа
Харколя
Жер ортолук денизи
Утба бин Фуркод
Аль Ваалид бин Укба
Азербайжан
Саад бин Асс
Орто Азия
Табаристан
Саад бин Аби Ваккас
Хоолид бин Валид
Абу Убайда, Абу Муса, Хузайфа
Кабул
Харасан
Абдулла бин Амир
Абдурахман, Абдулла бин Хаазим
Сахл бин Адий
Марокко
Абдулла бин
Аби Ассарах
Укба бин Нафиьа
Муавия бин Абу Суфиян
Абдулла бин Аби Сарьах
Кипр
Тарабурус
Абдулла бин Аби Ассарах
Укба бин Нафиьа
Александрия
Амр бин Аас
Фистот
Шам мамлекети
Персия
Али бин Абу Тоолиб
Харис бин Мурронун
башчылыгында аскер
жиберген
Индия
Египет
Мадина
Мекке
Абдулла бин Аби Ассарах
Укба бин Нафиьа
Араб жарым аралы
Судан
Йемен
Абу Бакрдын убагындагы Араб жарым аралын бириктирүүсү
Абу Бакрдын убагында
Умардын убагында
Усмандын убагында
Алинин убагында
Аскер башчылар
Хасан жана Хусейн, Абдулла бин Умар, Абдулла бин Аббас,
Абдулла бин Зубайр, Абдулла бин Амр чогуу чыккан газават
Бул тарыхий маалымат баардык
китептерде дал ушундай келген.
Таарих Тобарий
Таарих Ислам
Бидая Ва Нихая
Камиль Фи таарих
Мунталом Ибну Жаузей
Марууж Аззахаб
Таарих Аль Йакубий

Жыйырма экинчи бөлүм

Пайгамбарыбыз менен ата тек жана дос болуу.

Урматтуу окурман, Пайгамбарыбыз менен бир ата текте жана бир уруудан болуу, ошондой эле Пайгамбарыбыз менен дос болуп бир жерде жашап бирге жүрүп, бирге отуруп туруу өзүнчө бир шарапат экендиги шексиз.

Бул китепте айтылган 100 дөн ашык Сахаба ошол шарапатка ээ болгон инсандар. Кээ бирлери Пайгамбарыбызга тууган болсо кээ бирлери кошуна болгон. Кээ бирлери кызын берип же кызын алып куда сөөк болуп ошол шарапатка жетишкен. Бул шарапатта аял эркек айырмаланбай баары бирдей.

Пайгамбарыбызды көрүп Сахабалык шарапатка ээ болуу өзүнчө бир сыймык, бирок кээ бир Сахабалар өздөрүнүн туугандык, достук же кудалык жакындыгы менен башка Сахаблардан артыгыраак шарапатка ээ болушкан.

Баарыбызды Аллах Таала ушундай улуу шарапатка жеткен Сахабаларды жакшы көрүп жана алардын жолдорун жолдоону насип кылсын.

Пайгамбарыбыздын өз уругу менен кудалык байланышы

مبرة الآل والأصحاب

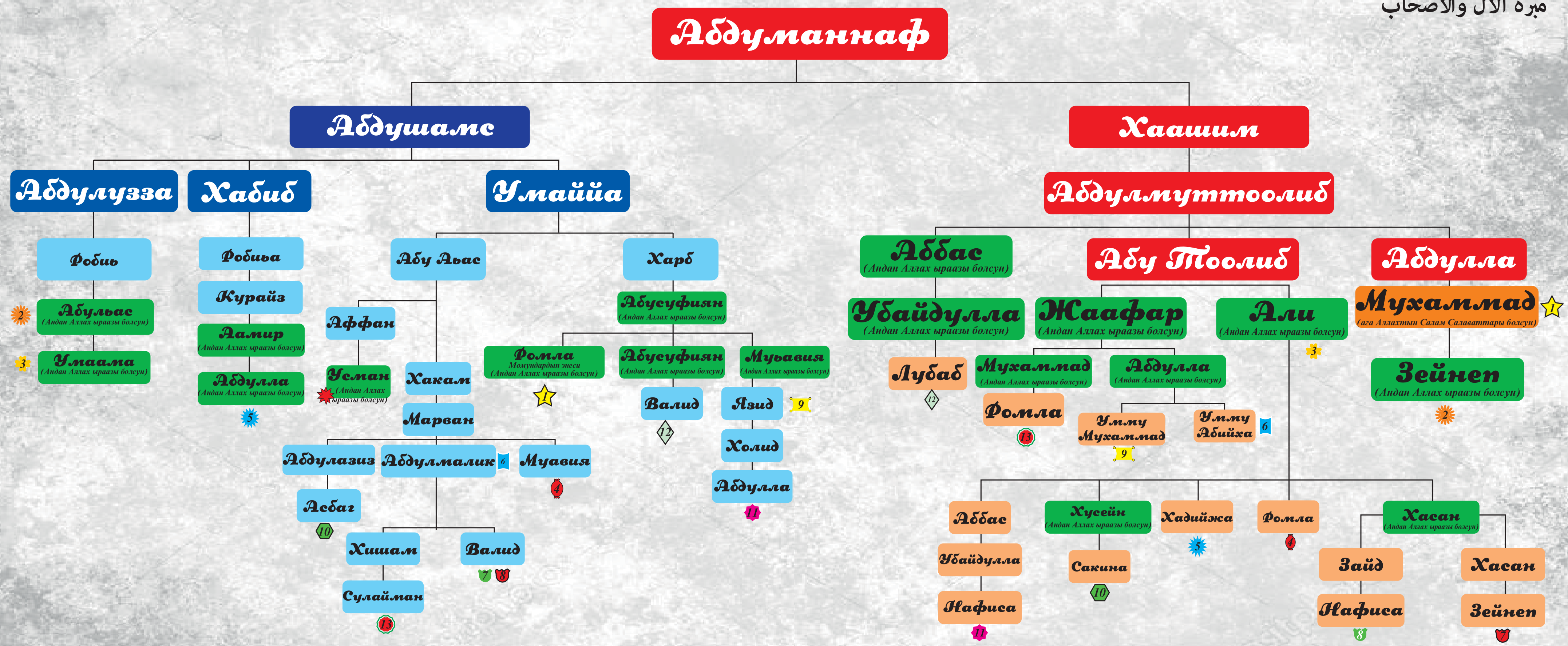

Усман менен пайгамбарыбыздын карын катташын өзүнчө бир бетке чыгарууну туура көрдүк.

Бул схема кээ бир кудалык байланышты гана камтыйт, баарын эмес.

Эки окшош сан, эки инсандын нике байланышын билдирет.

Жашыл түс сахаба экенин билдирет.

> Ислам тарыхы сахабалар менен пайгамбарыбыздын куда-сөөктүк байланышы мурда да бар болгонун жана кийин да болгонун тастыктайт.
>
> Сахабалардын достугунун бекемдиги алардын небере чеберелерине чейин катуу таасир берген.

Эң негизги кайрылуучу булактар

1) Таариху димашк (Дамаск) Ли ибн Асаакир
2) Жамхароотy Аль-Кубро Ли ибн Сад
3) Жамхароотy Ансааби Аль-Араб Ли ибн Хазм
4) Насабу Курайшин Ли Аз-Зубайр ибн Баккаар
5) Умдаату-Ат-Тоолиби Ли ибн Анба
6) Ансаабу-Аль-Ашроофи Ли Аль-Баазирий
7) Таариху Аль-Якуубий
8) Мукоотиму Ат-Тоолибийн Ли ибн Аль-Аль-Фараж Аль-Асфаханий
9) Мунтаха Аль-Аамаaль Ли Аббас Аль-Каний
10) Аль-Махбар Ли ибн Хабиб
11) Аль-Асылый Ли ибн Токтокий
12) Кашфу Аль-Гиммати Ли Аль-Арбилий

Пайгамбарыбыздын үй-бүлөсү менен Сахабалардын туугандыгы жана достугу

Куда сөөктүк байланышы жана бекем достугун бардык тарых булактары далилдейт

Даярдаган: Али Бин Хамд Аттамимий
Манбара шаарындагы изилдөө борборунун орун басары

Которгон: Кадырулла уулу Султан
Дизайнери: Таласбек у Т.
«PRENSA» басмасында басылды
0551 31 69 31